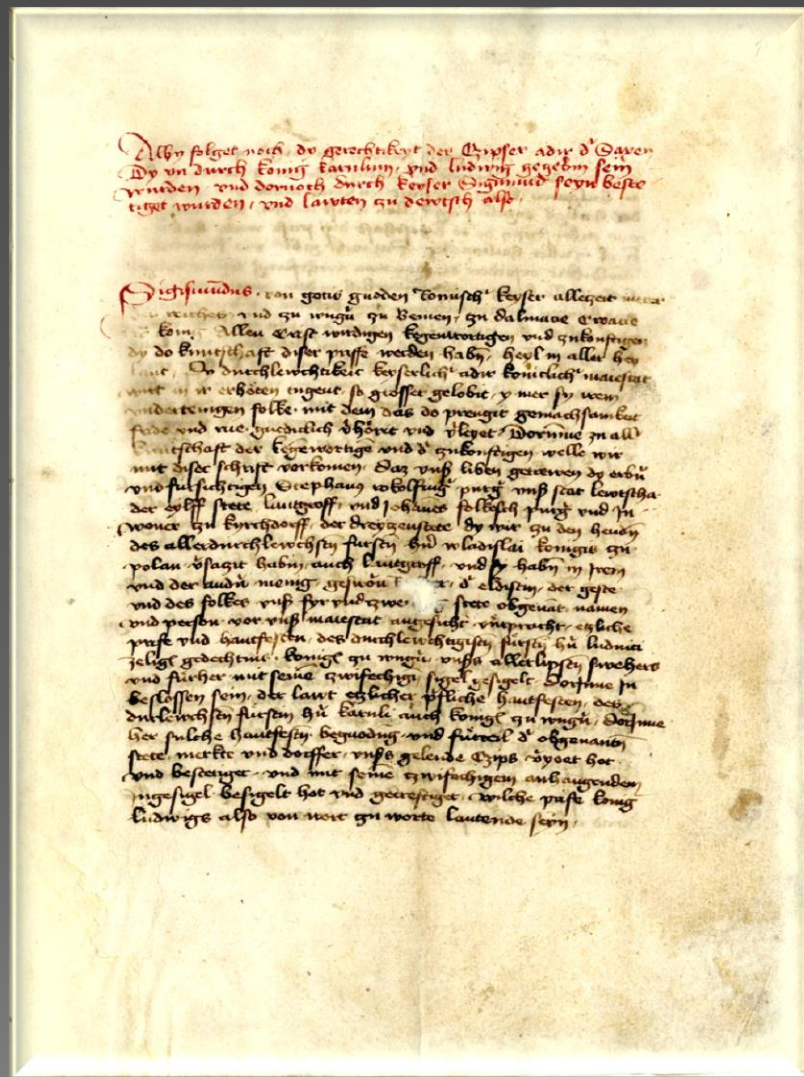

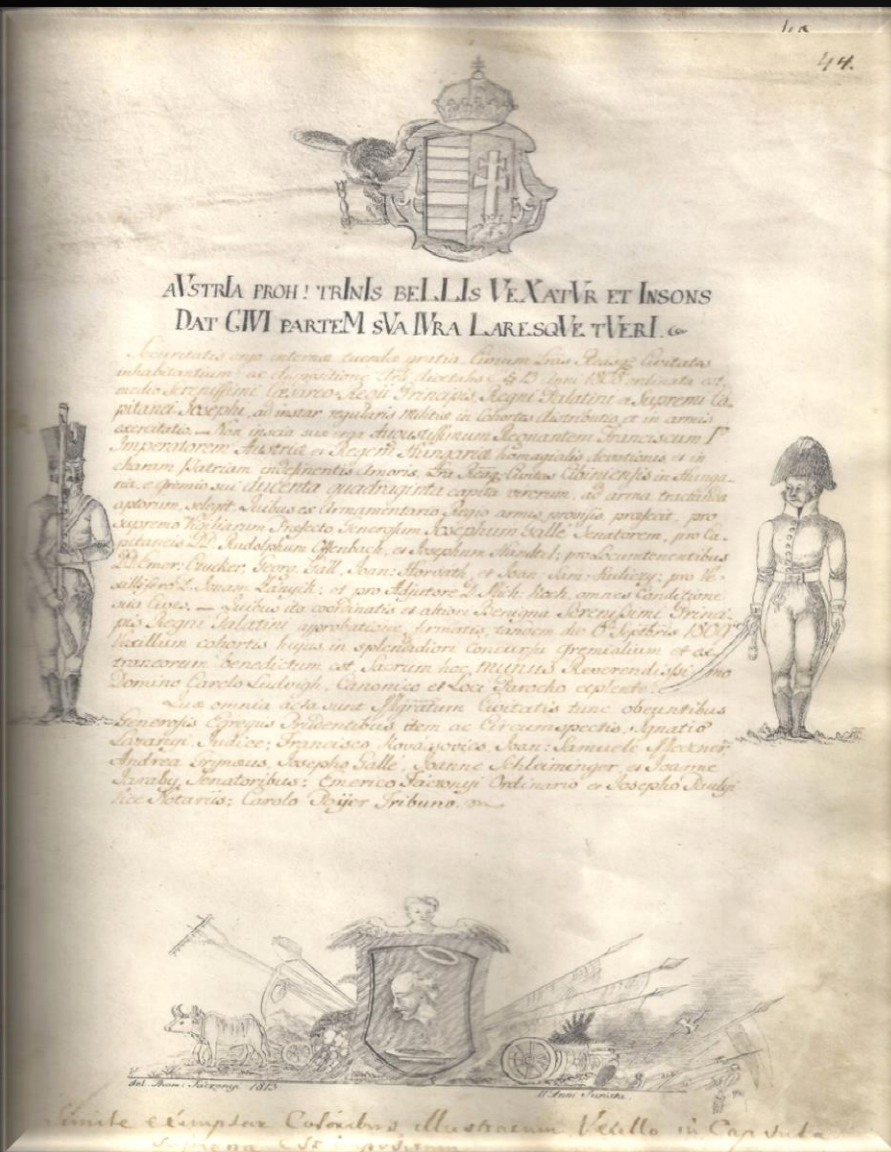
Naj kroniky uložené v Štátnom archíve v Prešove a jeho pracoviskách

© Ministerstvo vnútra SR
Štátny archív v Prešove
Mgr. Ľubica Kováčová

Obecné a městské kroniky

V Štátnom archíve v Prešove, pracovisku Archív Poprad vo fonde Magistrát mesta Spišská Sobota je uložený rukopis Spiškosobotskej kroniky. Jej text bol skrytý v kódexe s 25 fólami spolu s rukopisom Spišskej právnej knihy (Zipser Willkür). Oba texty napísal ten istý autor v druhej polovici 15. storočia.

Liber annalium regiae ac liberae civitatis Cibiniensis

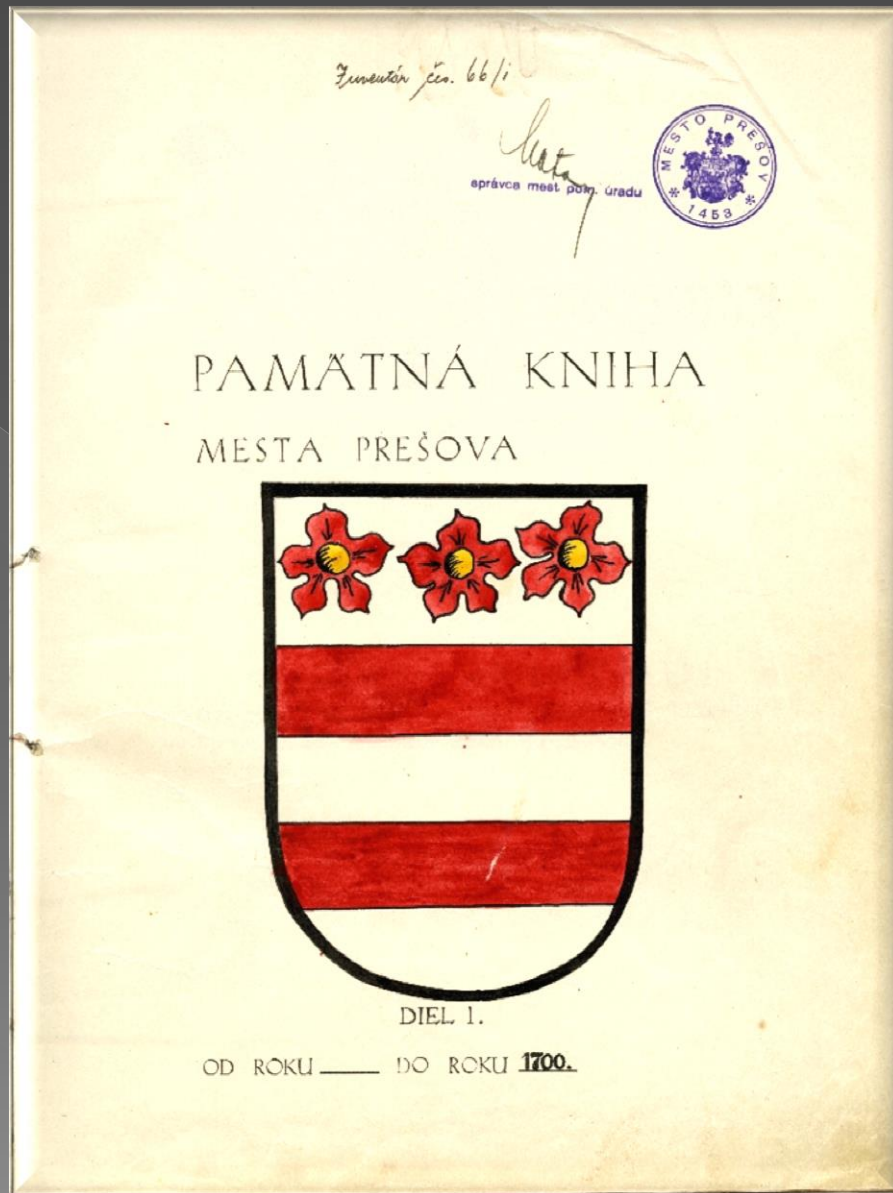
Mestská kniha Sabinova 1446 - 1922

Najstaršia zachovaná mestská kniha v
prešovskom archíve, pôvodne písaná
ako mestská kniha, v neskoršom
období písaná ako pamätná kniha
mestských udalostí

Štátny archív v Prešove

Titulné listy I. dielu
Pamätnej knihy mesta
Prešova. Spolu má tri
diely.

Autorom je mestský
knihovník Belo Klein-
Tesnoskalský, ktorý ju
písal retrospektívne v
rokoch 1933-1941.

Štátny archív v Prešove

PAMÄTNÁ KNIHA mesta Prešova.

ZALOŽENÁ NA ZÁKLADE ZÁKONA OD 30. JANUÁRA
1920. Č. 80 SB. Z. A. N., O PAMÄTNYCH KNIHÁCH OBECNÝCH.

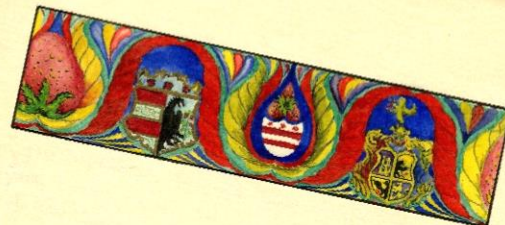

Knihu započal roku 1934. BELO KLEIN,
riaditeľ pozemkovej knihy v.v., — v rokách 1925-1933 biblio-
tekár, na ten čas kronikár mesta Prešova.

Prešov — Еретишунь, Еретис, Еретиш, Пряшевъ

Bylo to slabobré kadetské a vitézné mesto jury Savišskej, faval aj v dávnej
minulosti ako kultúrne a obchodné centrum najľahších miestok i ako imporium
a vojenské puzost' d'arostianu elabáty a okázaly zátejs — ale je i druhak postov
obyvateľov, ktorý počet dnes vyše 25.000 duší obrvára, ako aj celým mímom svijetom
ade v inštitúciách, obšobných, kulturných, národnokopredných a vojenských
uchanovizní zjavavajim mestom Slovacka.

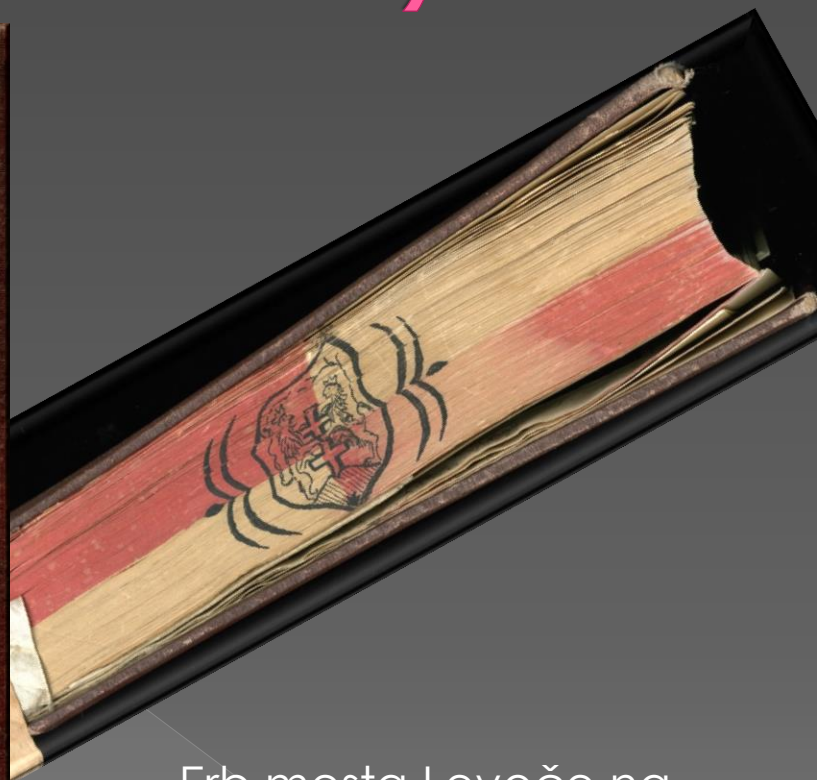
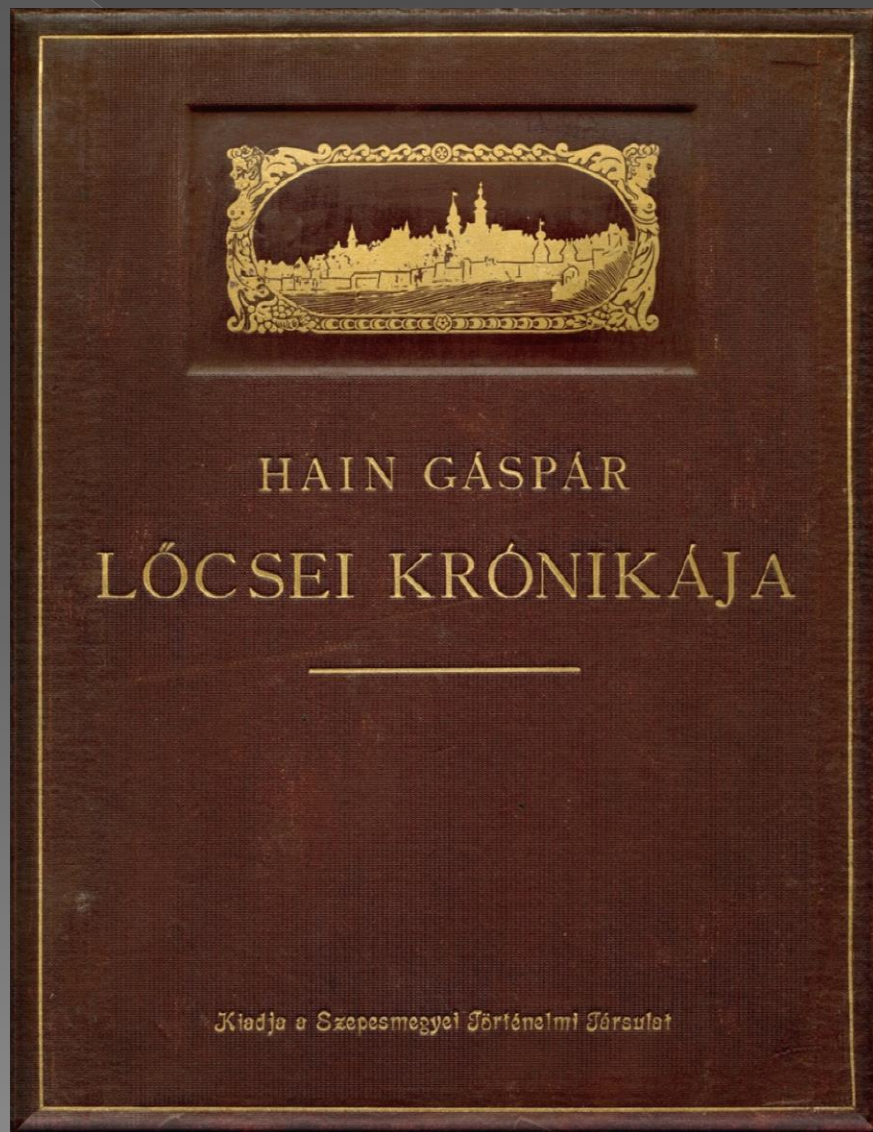
V začiatčnom roku osemnásťeho storočia prihodila sa na území župy sariškej osudná udalosť, ktorá bola východiskom za jedno desaťročie povstania za náboženskú slobodu.

II Franc Rákóci býval oľady vo svojom veľkšaríšskom kaštieľi, hodina chodze od Prešova. Veliteľ prešouskej posádky Jakub Dujardin často vyšiel na námestev pohostinského pána župana a s nim jeden poručík menom Longueval z pluku badenského Ludvíka, ktorý tvoril posádku Prešova. Longueval získal si ľahkoro priazeň i dôveru kniežata,

Okrem textu venoval autor pozornosť aj grafickej výzdobe

Kronika levočského richtára Gašpara Haina (1632-1687)

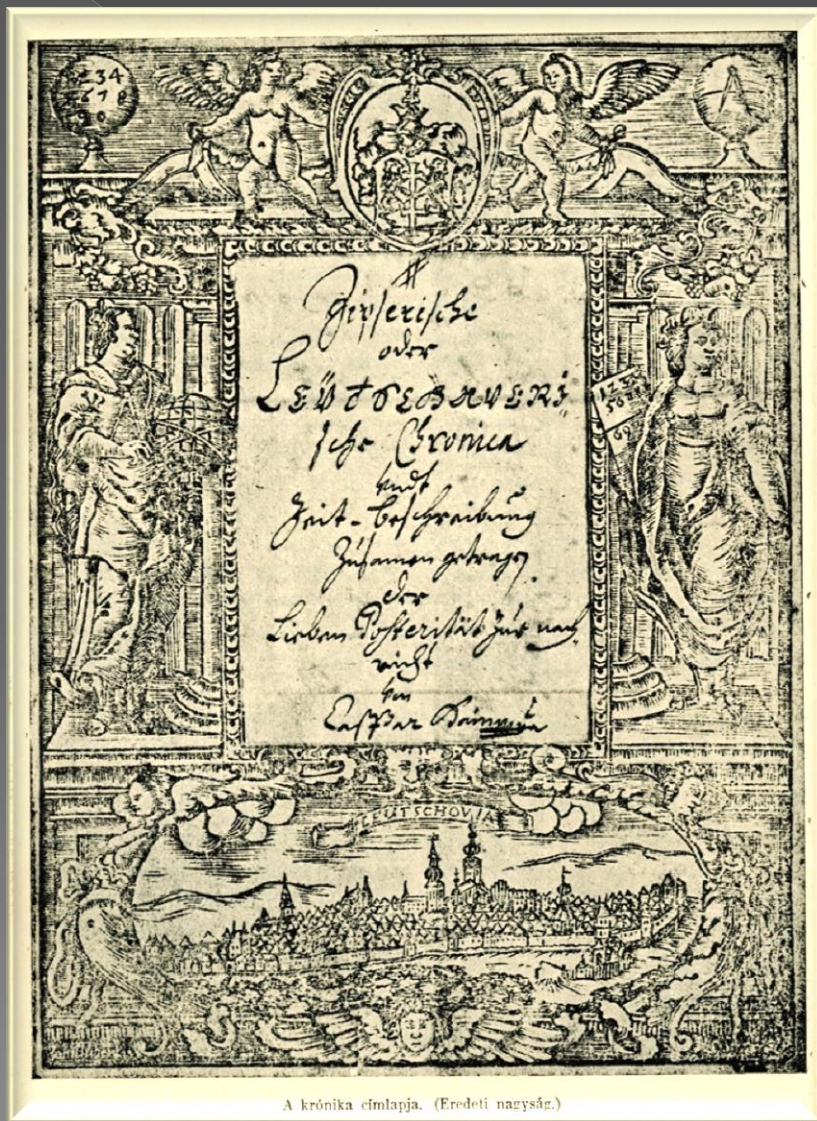
Spíšský archív v Levoči

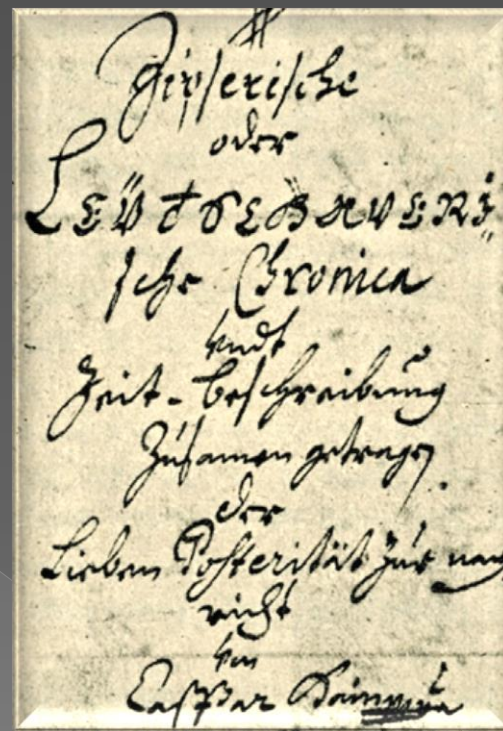
Erb mesta Levoče na
Hainovej kronike

Kronika levočského richtára Gašpara Haina (1632-1687)

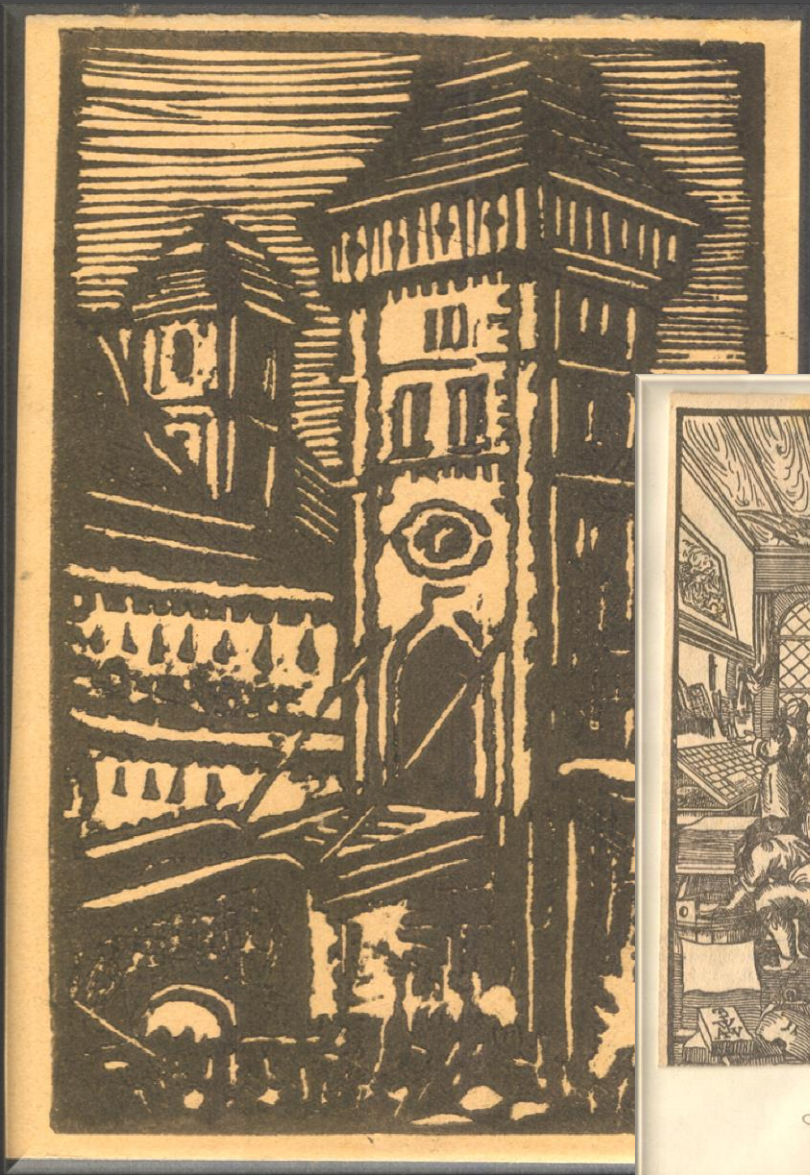
Spíšský archív v Levoči

A krónika címlapja. (Eredeti nagyság.)

Titulný list kroniky
s podpisom jej autora
Gašpara Haina

Z kroniky Viktora Greschika (1862-1946)

*Büchdruckerwerkstatt des P. Brenner in
Leitza 1650.*

Aus der Sammlung des Leitzaer Büchdrucker Joh. Weithmüller & Sohn 1860.

Zipser Kriminalstrafen

*In Stock und Eisen!
1615.*

Trestanec a nevesta podľa
Viktora Greschika

Z kroniky Viktora Greschika
(1862-1946)

*Leitschauer Brautjungfer
- 1601. -*

Aj v archívnych fondoch obcí sú zachované kroniky a pamätné knihy. Okrem základných informácií o obci informovali o rôznych udalostiach, tradíciách a miestnych pomeroch

OBEČNÁ
KRONIKA

PAMÄTNÁ KNIHA
OBCE
KENDICE

1924-1950
PAMÄTNÁ
KNIHA

kn.č. 32

Ukl. za. 99

kn.č. 2

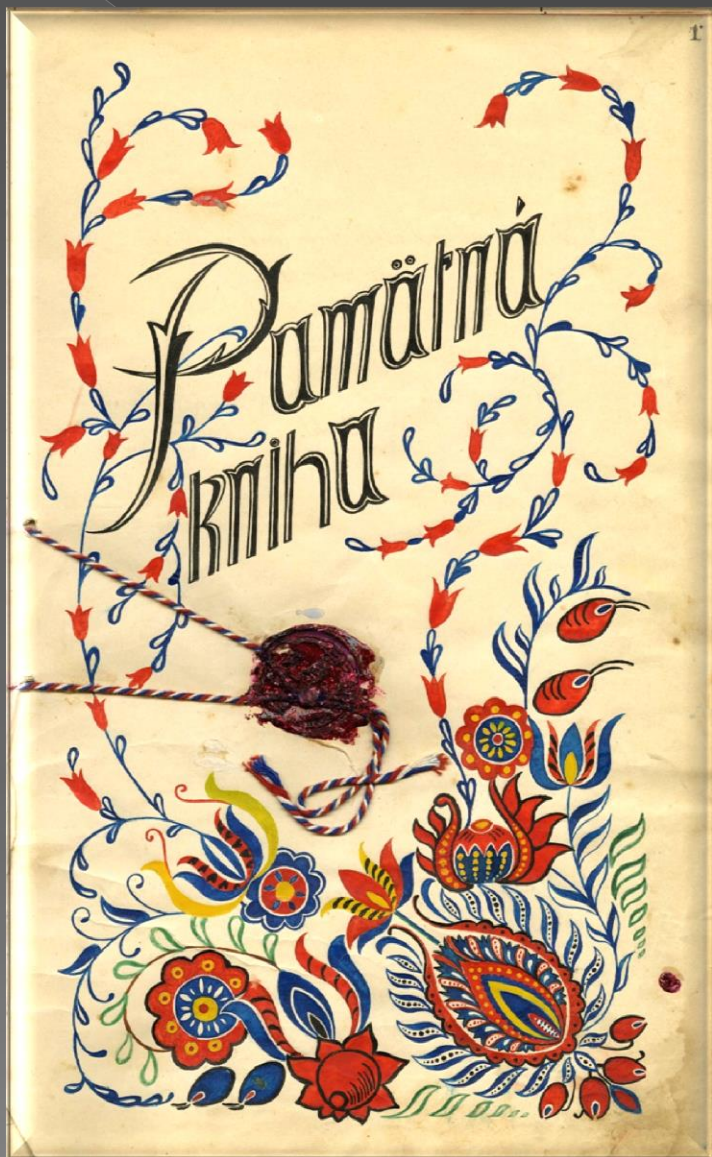
OBCE

Šalgovik

PAMÄTNÁ KNIHA

PAMÄTNÁ KNIHA
OBCE
VARHANOVCE

Opis obce.

Meritko: 100m = 40 siab

3
Sälgov.

Obec Sälgov rozprestiera sa neďaleko od Prešova, Kelemenca a Selnobradu, asi na 3 km, pri rieke Sekčove a od Prešovbardiínskej železnice na východe.

Dejiny obce Sälgov sa nasledujúce: Sälgov v r. 1298 (Borsous): syn Symonov Turaj, 1333, 1343, 1344 Sälgov, Sälgov pri Prešove. V r. 1298 syn Symonov Turaj dá Petrac Peršovi. R. 1337 jeho manželka syna Jte. R. 1337 z rodu Thekuleho, synovia Petrovi. R. 1370 Peter Sälgovskej obce predal. 1394 Pästóhy, 1413 Tamásfalvy, 1561 Tógy. 1568 tito istý vyplatí Radószu. 1589 Thorday proti Thordaymu pre obsadenie miestky. 1596 Hoz protestujúci proti pánu z Tótfalu (Mienj Sälgov). Ten istý protestujúci proti Gombosovi. 1591, tito istý opäť protestujúci. 1603 Torday protestujúci proti Körtvélyessyemu pre obsadenie kuria. 1611 Domonixsa protestujúci proti síce dom. 1616 Körtvélyessy protestujúci proti Prešovu. 1613 Hoz protestujúci proti síce dom. 1628 Torday protestujúci proti panj Körtvélyessyovej pre odsúdenie, Lenessés do záloh dá Talymu. 1645 Hoz protestujúci proti Talymu pre obsadenie miestky. 1659 Barna, Gombos, Szegedy, Gergelylakj. 1661 Kontfiterj, Strars, Peto protestujúci proti uzavretiu smluvy s Paedtom. Malj, - Mienj -, Prešov - Sälgov: Földessy protestujúci proti Sternánymu. 1670 požiadavka panj Szendrőterjovej od Kráissa a Győtrika. 1681 cenkuňj list úrcov. Synovia Štefana Haza riadajú o podporu solánu proti Armie Hoz. Máriagorj. 1844 obec dla súdovského práva patri ku Prešovu (tri sälgovské obce sú = Sebessälgő ba i Sälgőeska (Sälgovj, N. B. Szarssvármagy mronografija, ita Toth Péterov k. k. 465. oldal vid. Sebessälgő.)

V poslednej dobe zemepani bývali obyčajne buď v Prešove (Perky) alebo na inom mieste (Grif Deszoffy, Mariana, Thovárytelek). Najstaršie pamiatky, ktoré sa tuja v Sälgove zachovali, súvisias tujašim r. k. kostolom, ktorý kostol dla rálovaného oltárneho kamenea za pravoránu Marii Obere v. 1473 už bol vybudovaný a posvätený. Znamena to toľko, že na sklonku 18. storočia teda, o 1473. už bolo tuja obyvatelstvo.

Obecné kroniky zvyčajne začínali popisom obce

Pokračovali informáciami o rodákoch, voľbách, pomeroch v obci i mimo nej. Neraz uvádzali aj povesti, či miestne zvyky a obyčaje.

lebo našli tam slavnú vodu. -

Minister Dr. Gejza Fritu narodil sa 19. sept. 1880 vo Svaboch, ako syn roľníckych rodičov. Studoval gymnázium v Brešve univerzitu v Lešti. Po dosiahnutí hodnosti doktora práv vyvolal si povolanie sudcovské a ako sudca učínkoval v Levoči, Turč. St. Markne, Húb, Tepličiach, Trenčíne, Lečove a v Kóšiciach. Po služobnom prechode do Brešvy ubytoval sa v našej obci. ochotne poradil, pomáhal každému, kto sa naňho obrátil.

Po októbrovom prevrate 1918 v bývalej republike vstúpil medzi prvými pod zástavou vodcu národa Andreja Šlinku. Zakladal bašty ľud. strany v Lešči a Šompline a organizoval jednoty. Orla.

Vďačný šarišský ľud v parlamentných voľbách r. 1935 zvolil ho za poslancu ľudovej strany. Od tej doby zastupuje svojich šarišských Slovákov ako poslanec, neskoršie ako senátor v pražskom Národnom shromádení, ako poslanec poslancov autonómneho snemu a snemu Slovenskej republiky. Bol medzi tými poslancami, ktorí autonomistické požiadavky slova národa jasnou právnickou rečou sformulovali a ich vecne a presvedčivo v pražskom parlamente odôvodňovali. Jeho vysoké sudcovské postavenie zabezpečilo mu pohodlný život. On však hnaný túžbou svojho

20. december 1944 bol čiernym dňom v dejinách mesta Brešva. Mesto, ktoré prešlo v minulosti mnoho vojen a zvrátnych pohrom, neutrpezelo nikdy toľko škody, ako tentoraz. Päťke bombardovanie, ktoré sa začalo v 19. hodinu a trvalo vyše hodiny, zničilo celý rad domov, ba celé ulice. Za tohto bombardovania boli kasárňami i Šariš. Líky. Jedna bomba padla na dom Feckových na výchovnej konci, a slakom boli rozbité okno. Bombardovaná bola i stanica, kde stál transport. Horšie to bolo na západnej konci, kde zabýval Andrej Kmeč, učiteľ, ktorý práve prišiel domov, jeho brat Ján Kmeč a František Mescanko, ktorí sa utiekali skryť za poplach a na líke neďaleko cesty boli kasárňami a zabití.

Konečne prišli Šarišské Líky pred nimi boli najväčšie vojska a boli v nich odhodlaní všetkých hodínach do prvej kľadky slávy. Jeho obyvateľstvo s ľudmi bola ešte

2

Kandidátna listina

organizácie Hlinkovej slovenskej ľudovej strany
pre voľbu do obecného zastupiteľstva v KENDICECH
dňa 12. júna 1938.

Kandidáti:

1. Matej Guhaň	Kendice
2. Jozef Jurov	"
3. Jozef Páňak	"
4. Jozef Kóšič	"
5. Ján Borek	op. 137
6. Jozef Štamen	"
7. Jozef Kóčan	"
8. Ján Adam ml.	op. 5
9. Ján Lantier	op. 12
10. Štefanov Frenčík	"
11. Jozef Hrabák ml.	"
12. Jozef Hrabák	"
13. Ján Varga	"
14. Andrej Adam	op. 35
15. Jozef Kóčan ml.	"
16. Andrej Čaban	op. 135
17. Jozef Páňak	"
18. Jozef Kmeč	"

3

Kandidátna listina

Československej strany národnosociálnickej
pre voľbu do obecného zastupiteľstva v KENDICECH
dňa 12. júna 1938

Kandidáti:

1. Jozef Hrabák	Kendice
2. Ján Kóčan	op. 64
3. Štefan Hlaváč	"
4. Jozef Páňak	"
5. Martin Loh	"
6. Andrej Páňak	"
7. Ján Adam	op. 34
8. Jozef Adam	"
9. Jozef Páňak	"

43 dencé

Jedného letného dňa pani Mickbanová prechádzala sa po nádvoří a tu priblížila sa k nej s hrbená žena s dvoma deťmi na ramenách. Prosila niečo pre svoje hladné deti. Panu však nariekalo, že žobráčka sa odváži k nej pristúpiť, smejúc sa z jej dooj-
iat, dala ju z hradu psaní vyhnúť. Ubohá žena celá dokrypená skotúlala sa dolu kopcom. Jedno dieťa jej v tom komrelo a druhé, už sotva dýchalo. Pokrela k pýšnému hradu a tu vidí, že pani smeje sa na jej nešťastí. Vtedy zdvihla vychudnutú ruku a z jej úst padaly sárke slová: „Bud prekliata krutá pani! Prekliam ťa, aby si do roka porodila sedem chlapcov.“ O rok, práve v deň, čo sa spomenutá udalosť stala, splnila sa kliatba žobráčkina. Pani Mickbanová porodila sedem krásnych buclatých chlapcov. Obávajú sa hauby, jedno si ponechala a ostatných rozdal po potrebe stredoslo-

Rok 1935-1936.

J. G. Masaryk.

Smrť posádky
Apollo.

28. januára klásko po potroze stredoslo-
vánskeho času zhoreli v kabíne kozmologickej
lode Apollo pri statickej skúške na Keme-
dyho myse kraja americkí kozmonauti, pod-
plukovníci Virgil Grisson a Edward White a
korvelný kapitán Roger Chaffee. Táto skúška
bola generálnou prípravou na prvý let pro-
gramu Apollo, ktorý plánovali na 21. febru-
ára. Je to prvé nešťastie kozmonautov USA.

Prvý prezident Československej rep.
Zdal sa prez. úradu decembra 1935.
Pán prezident J. G. Masaryk odporúčal za
svojho nástupcu svojho spolupracovníka na diele
oslobodenia národa dra E. Beneša. Prezident
osloboditeľ J. G. Masaryk 17 rokov videl zach-
raními správu tak, že sa máš štát vyhnúť

Aké jednoduché bolo zariadenie pri-
bytku, práve tak skromné bolo i stravovanie.
Raňajkovali obyčajne „mačanku“ alebo „sivanku“.
Mačanka bola pripravená jednoduchým
spôsobom tak, že na žltu pripravenú horúcu
múku podliali studenou vodou a pri stá-
lom miešaní uvarili z toho omáčku, do ktorej
si potom omáčali chlieb alebo zemiaky
a to jedli. „Sivanku“ robili nasledovne: tuho
zahnetené cesto rozsekali na malé kúsky a to
zavariť vo vode. Cesto potom pripravili so
sladkým alebo kyslým kyslým mliekom
alebo s kyslou kapustnou juškou. Keď sa chy-
stali do lesa alebo do ťažšej práce, raňaj-
kovali „halušky“-trepanky. Pripravovali sa
zo zemiakového cesta. Na obed mali „kysel“
so zemiakami alebo chlebom. „Kysel“ je zakrep-
ka múky s vodou, ktorú pripravovali so zemiak-
mi, alebo jedli ju priamo s chlebom. Večeriava-
li zemiaky varené v šupke so surovou kyslou
kapustou a kulašou.

Kulaša robí sa z kukuričnej múky „grisu“.
Do viacej vody zasype sa tolko „grisu“, aby
uvarené bolo husté. Uvarený „gris“ omastí sa

Strava a nápoje

28

maslom alebo spráženou slaninou.

Chlieb bol čierny, pečený zo žitnej alebo z
jačmennej múky. Pšenica siati veľmi málo. Z
najlepších hospodárov siati len 4-6 korcov. Najvyššou
nejšou pokrma bol mliečny. Mäso vriedka jedáva-
li i ošipani málo kto si dovolil zakladať.

V dobe cirkevného pôstu živil sa výlučne
mliečnymi jedlami a jedli si masť z rastlin-
ným olejom, ktorý si sami presovali v miest-
nej olejarni u šakáčika alebo kupovali od de-
jarača na trhu. V zimnom období hlavným po-
krmom bola kapusta a pečenie zemiaky omas-
tené olejom. Na cirkevné a rodinné sviatky
pekli kypnuté koláče, cesto rozvalkali, do
stredy dali plninu, ktorú nerakypovali a
pekli v peči. Neplnené, posuchy menovali „ku-
chy“, „varkany“.

„Posuchy“ boli akési koláče tiež „langoš“
zvané. Liekli sa pred pečením chleba, z cesta
na chlieb pripraveného. Cukru temer neuží-
vali. Dva kg. im stačilo na celý rok. Čeleniny
sa užívalo len do polievky.

Pijávali obyčajne vodu. Vo sviatky ale-
bo keď prišla váčna návšteva kúpili pálen-
ku „čistú“. Iných liekových nápojov nepili.
Fajciarov bolo pomerne málo, ale boli takí,
ktorí žuvali „dobru“, „bagov“. Tento zvyk bol
k nám donesený z Ameriky. „Bagov“ žuvali
pri ťažkej práci, pri ktorej neberpečený bol chlieb.

Kroj bol pekný a pestrý, ale začali ho
zanechávať už okolo roku 1870. Mladí začali
napodobňovať odev remeselnícky, mestský
a starí veľmi kroju pomaly vymierali.
Hlavný odev bol jednoduchý a skoro celý
doma robení. Nosili spodné prádlo a
vlnu šaty. Spodné prádlo šili z tenké-

Opis odevu.

či popis miestneho odevu.

Nechýba ani popis
stravy a nápojov,

1941.

Január do 20 dňa veľmi studený, zima Pôčasie,
dosiahla až 23°C . - Od 20 januára až do konca
mesaca tuhá zima, fujavice so závejami. -

Február tiež zimný, avšak fujavice sa
zmiernily. -

Mesiac marec tiež studený, iba koncom
mesaca sa trochu oteplilo a nastal odmráz.
Po nociach bol cez celý mesiac mráz. -

Apríl mesiac teplých dažďov a po-
vodeň. -

Mesiac máj tiež studený, iba kon-
com mesaca nastaly pekné dny. -

Mesiac jún zväčša ešte vždy hlad-
ný, studený. - Hiel pekný a teplý. Väčšrát
v mesiaci prišlo. - Dážď bol tiež studený.

August domiesol pekné dni, ktoré sa
premenily až na horúčavy. - Mesiac september
teplý až na niekoľko dní v mesiaci, hedy pri-
šlo. -

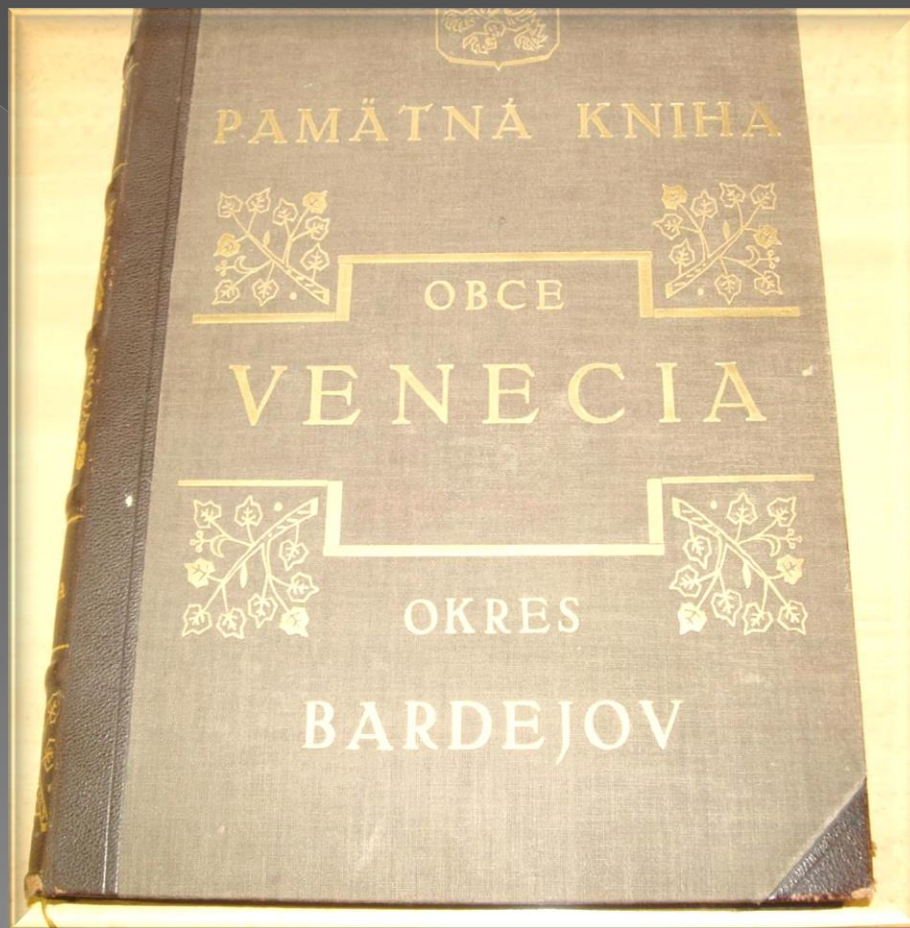
Mesiac september bol máč najpek-
nejším mesiacom v tomto roku. -

Mesiac október studený s dažďami.
November suchý. -

V mesiaci decembri 10 dňa nastal
dosť silný mráz. - 18. decembra napadol prvý
sneh, ktorý sa zakrátko rotopil. -

Pred Vianočnými sviatkami nastaly
suché mrazy, a sneh napadol do 10. nov. výšky,
ktorý ostal až do konca roku. -

Kronika obce LUKOV, časť Venecia

Pamätná kniha obce Kamenica nad Cirochou

Záznamy sú z rokov 1933 – 1943 a je bohatá na fotografie.

V roku 1932 ako aj v pohorí nasledujúci rok nás černo porazoval v haneškom sboru dôležitá činnosť. Preto knihy stáli v tej dobe dať sa zistiť, aby ukázamej dosti vstúpil vtedy v sboru. Pretože vtedy stáli dvere sú

Striekačka Dobrovolského hasičského sboru z roku 1932.

hasiči na, v pime i v lete. Že boli haneš na štáti opravdu bolí a starali sa o bezpečnosť obce, dokazujú nám klasické vstúpiť hľadieť v knihy popisane. V mesiaci auguste 1932 dostal sbor novú veľkú strokovosťnú púšnu striekačku, ktorá bola umiestnená v drevnej hite v parku pri kaštieli. Hatanostajny požiar 11 septembra 1932 ukázal, že umiestnenie striekačky je nevhodné a nepraktické. Konec v októbri 1932

Kaštieľ po ohni 11. sept. 1932.

Kamenice Vahaly od 7. hodiny ráno až do druhého dňa, kedy začal požiar pomaly dokončovať. Keď tu dnu pracovali haneš na vtedy, aby zadržali, čo sa zadržal dalo. Ukázali tu proja školsť a štátičnosť, neskali vďaka a nabraje činnosť proja vlastnú púšťu je zadržaná majetku spoločnosti. Bohužiaľ toho je sám vstúpil Stefan Kátovský, ktorý bol ranený na hlavu.

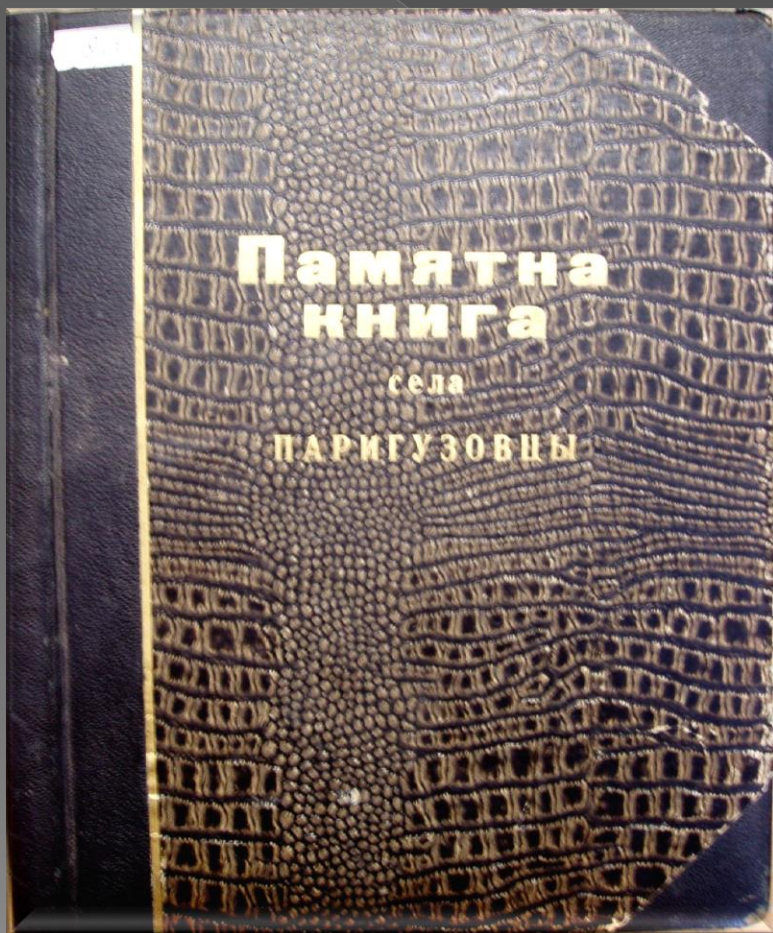
Po tomto požiare vyharaly domy od č. 115 až po č. 12. Miesti ním aj kaštieľ grófa Gyrga Lucháčovho, kde bolo púšťu mnoho hanešských pamiatok, a vďaka tomu, kde zhorily veľké rásohy oblie a zahynulo niekoľko kusov dobytku. Požiar narobil ohromnú škodu, ľudia boli slobou vstúpiť, lebo vstúti oblie, stama, haneš pro dobytko, záhy, haneš, demár a hospodárske parádencie, le vstúti padlo sa oblie

Kaštieľ po ohni 11. sept. 1932.

Pamätná kniha obce Parihuzovce

Záznamy z rokov 1943 – 1949 sú písané v ruskom jazyku

Kronika obce Veľká

Kronikárka o sebe.

Končením obecného zastupiteľstva vo Veľkej Felkovej som 9. novembra 1934 bola som ja Maria Felková, rod. Tarbajovská, obecná učiteľka na miestnej medzinárodnej škole v Poprade, ustanovená prvým komisárom najnovej obce. Mä som najprv rozhodla. Navrátila som sa v Púchove na Slovensko. V mojom učiteľstve absolvovala som všetky školy, teda i učiteľský ústav. Prvým mojim pôsobiskom bola Kapušany pri Púchove. Od šk. roku 1931/32 pôsobím na miestnej medzinárodnej škole v Poprade. V šk. roku 1934/35 bola som dôvodom rozdelenia na najnoviu mestianku, ktorá je pôsobkou popradskej mediantky.

Poprad obce.
Historia.

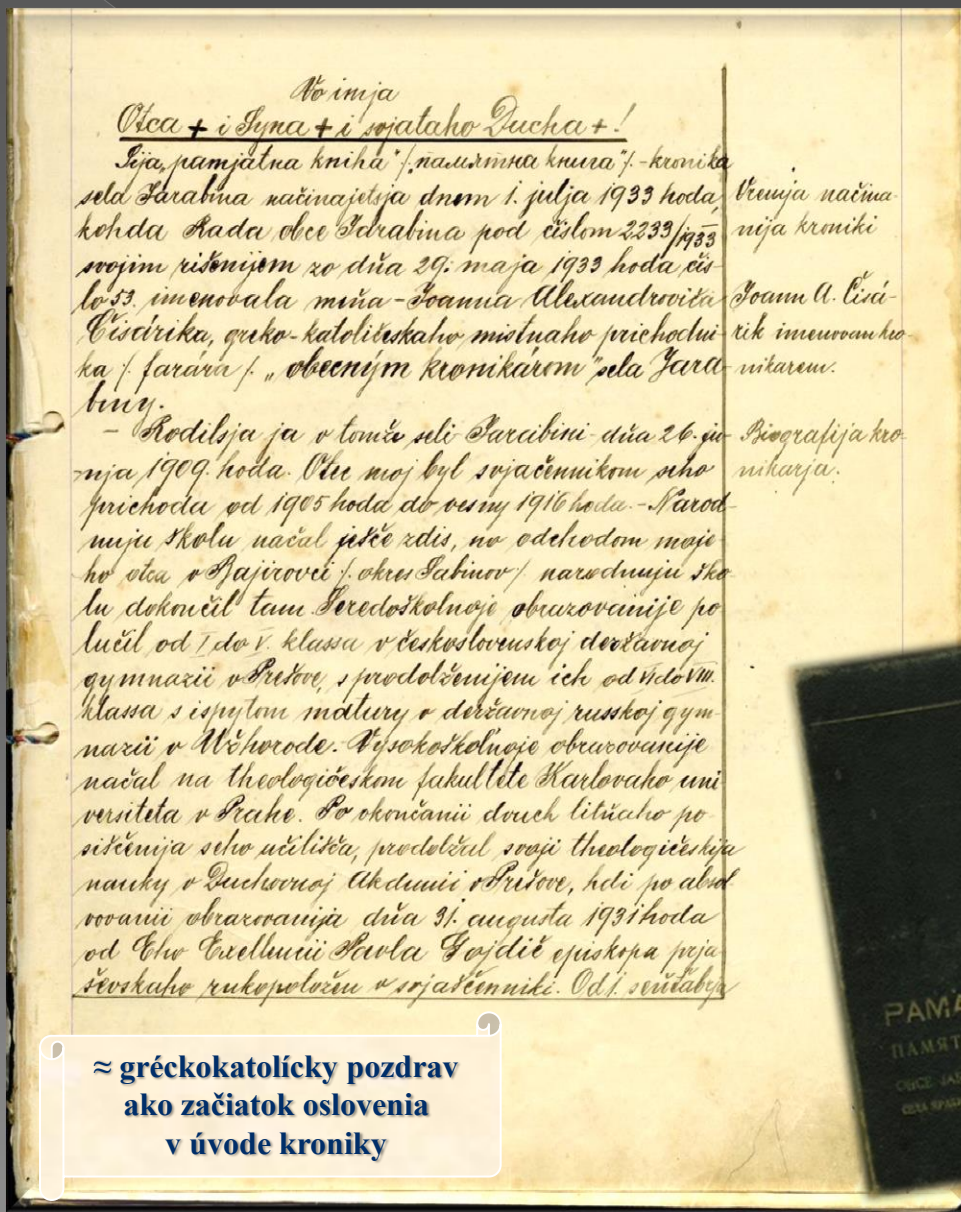
Riešil obec Veľká nika do 13. storočia. Ke do kedy Spiš, teda i územie obce Veľká bolo pralevom. (Hist. Dr. Lipták: Upravilické und Heindlung der Leps. S. 74. a 95.) Roku 1264 rodina Markvácy dostala do daru ko. "Triketene" medzi potokami Poprad-Rotbach a Tatra od kráľa Bela IV. V darovanej listine ešte nie je uvedené územie obce Veľká, ale obec už vtedy fakticky existovala. P. priručník je pomenovaná

Durch den Beschluss der Gemeindeversammlung der Felka vom 9. November 1934 war ich Maria Felková, geb. Tarbajovská, Fachlehrerin der Hauptbürgerschule in Poprad, zum ersten Kommissar der kaiserlichen Gemeinde bestimmt. Ich bin nicht hier gebürtig. Ich bin in Epres der Slowakei geboren. In meinem Geburtsort habe ich alle Schulen, also auch die Lehrerbildungs-Anstalt, absolviert. Mein erster Tätigkeitsort war Kapušany bei Epres. Vom Schuljahre 1931/32 bis ich an der Hauptbürgerschule in Poprad tätig. Im Schuljahre 1934/35 wurde ich an die Kaiserliche Bürgerschule, die eine Zweigschule der Popradener Bürgerschule ist, eingesetzt.

Die Gründung der Gemeinde Felka greift Beschreibung der in das 13. Jahrhundert zurück. Bis zu Gemeinde der Zeit war die Leps, also auch die Geschichte meinde Felka, unwald. (Siehe Dr. Lipták: U geshichte und Besiedlung der Leps. Seite 74 und 95.)

Im Jahre 1264 erbte die Familie Markvácy den Wald "Triketene", der zwischen den Flüssen Poprad-Rotbach und der Tatra liegt, von König Bela IV. zum Geschenk. In der Schen-

Kronika obce Jarabina (1933 – 1967)

≈ gréckokatolícky pozdrav
 ako začiatok oslovenia
 v úvode kroniky

Kronika obce Malý Lipník (1933 – 1952)

pracovisko Archív Stará Ľubovňa

odplávalo mnoho pôdy níplne, Na mnohých miestach z úrodnej pôdy urobila si voda nové riečišťa. - Na takéto dôžde a také veľké vody ani najstarší ľudia nepamätajú. - Cestu k Starine níplne zabrala voda. Odplávalo aj mnoho dreva fy L. Flöniga. - Obyvatelstvo požadovalo žiadosti na uhradenie škôd spôsobených povodňou.

Kurz varenia

6. V mesiaci októbri zriadenou p. notára Jána Láška bol zriadený v obci i mesačný kurz varenia. Zúčastnilo sa ho asi 20 žien a dievčiat. Kurz bol bezplatný a prospel vo mnohom zúčastne - nym.

7. Jaseň a najviac naštipivšia zima priniesla aj niejaké povolenie kríže, lebo fy Emanuel Flöniga začala manipulovať drevom, pri čom si mnohí začali zarábati a čiastočne oplácať svoje dlhy. -

Triť rok 1934 uplynul spokojne. Zároveň z roku 1934 uzatváram.

31. III. 1934.

mnoho tohto otráveného soboru. Na mnohých miestach už anglickou tvorbu zysiana boza urobil kopna. Na takéto gongu u takéto veľké vody mi samne staľne rogu na pomulte. Týmto ke časunre to ne soborom začala boza. Otrávenie u mnoho gephoda fupna Flöniga. Mnohem požadavam prouenia na kopnie rylloga zatprouenimie natoguenimie.

Kurz varenia, Kurz varenia

6. V mesiaci októbri zriadenou notára Jána Láška zriadený v obci i mesačný kurz varenia. Zúčastnilo sa ho asi 20 žien a dievčiat. Kurz bol bezplatný a prospel vo mnohom zúčastne - nym.

7. Jaseň a najviac naštipivšia zima priniesla aj niejaké povolenie kríže, lebo fy Emanuel Flöniga začala manipulovať drevom, pri čom si mnohí začali zarábati a čiastočne oplácať svoje dlhy. -

Triť rok 1934 uplynul spokojne. Zároveň z roku 1934 uzatváram.

31. III. 1934.

≈ dvojjazyčné zapisovanie (slovenské a rusínske) a uskutočnenie kurzu varenia v roku 1934

Kronika obce Vyšné Ružbachy (1934 – 1961)

-34-

5) História vzniku kúpeľov Vyšné Ružbachy.

a) Najstaršia doba.

Neznáme presný dátum vzniku kúpeľov vo Vyšných Ružbachoch. Kamenné kúsky dreva obrobene ľudskou rukou a machádkrajce sa v prameňoch dosvedčujú, že chutná a liečivá voda ružbašských prameňov - ako mnoho iných na Spiši - musela byť známa veľmi dávno, možno už v dobe predhistorickej.

Vyhľadávanie prameňov v dobe historickej môže snáď naoviedovať medri iným aj podkova keltského pôvodu, n. d. na jar roku 1930 pri stavebných prácach v úlomu vápenného kufu. Ak počiatky prípravy kúpeľov datujú sa až od 15.-16. storočia, keď bolo časť Spiša dostala sa pod poľské panstvo a myšlienka lepšieho využitia mineralných kúpeľov rôzne sa šířila v Nemecku po celú Európu. Podľa písomných zpráav r. 1549 sú Vyšné Ružbachy už známym a navštevovaným kúpeľným miestom.

b) Prvá zmienka o kúpeľoch.

Prvé zmienky písomné zprávy

-96-

Termálne prírodné kúpeľisko s pohľadom na Grandový hotel a vilu Teresia (bela restaurácia).

Pohľad na kúpeľisko a Grandové kabíny.

≈ časť histórie a obrázky
kúpeľov
vo Vyšných Ružbachoch

Vila „Teresia“, bydl. kúpeľníka lekára a riaditeľa.

Prameň „Kráľ“, ktorý v minulosti napájal vany kúpeľných domov.

-97-

Najkrajšia kúpeľná budova „Restaurácia“

Hlavná jedáleň v budove „Restaurácie“.

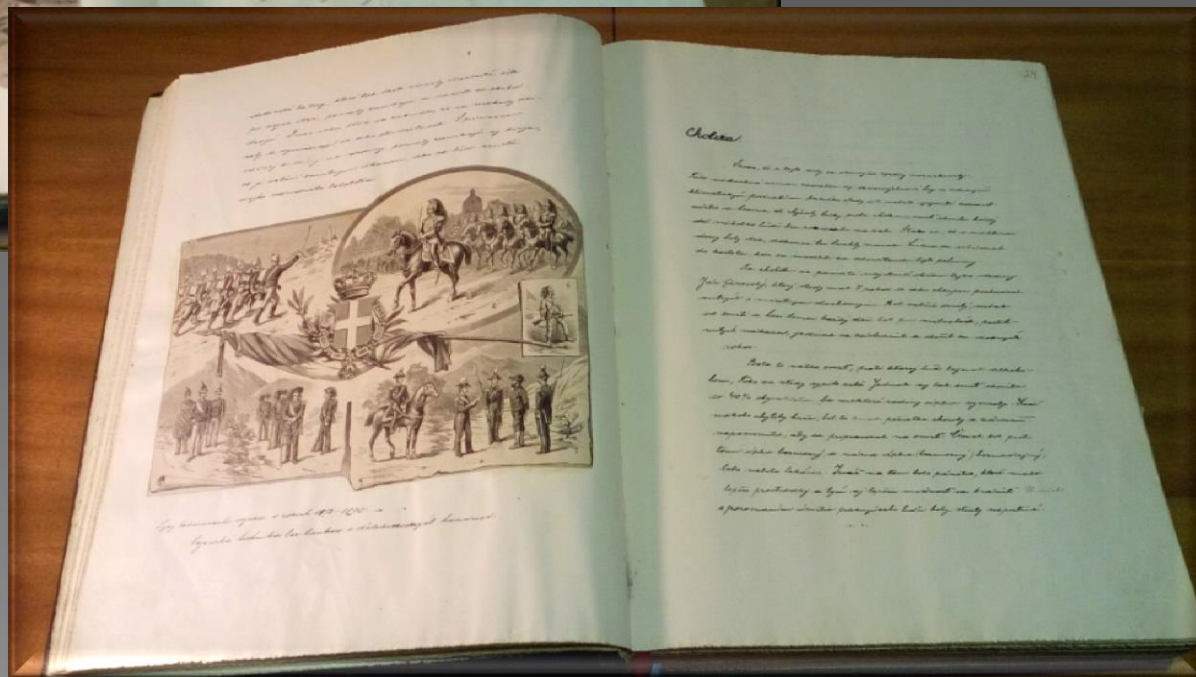
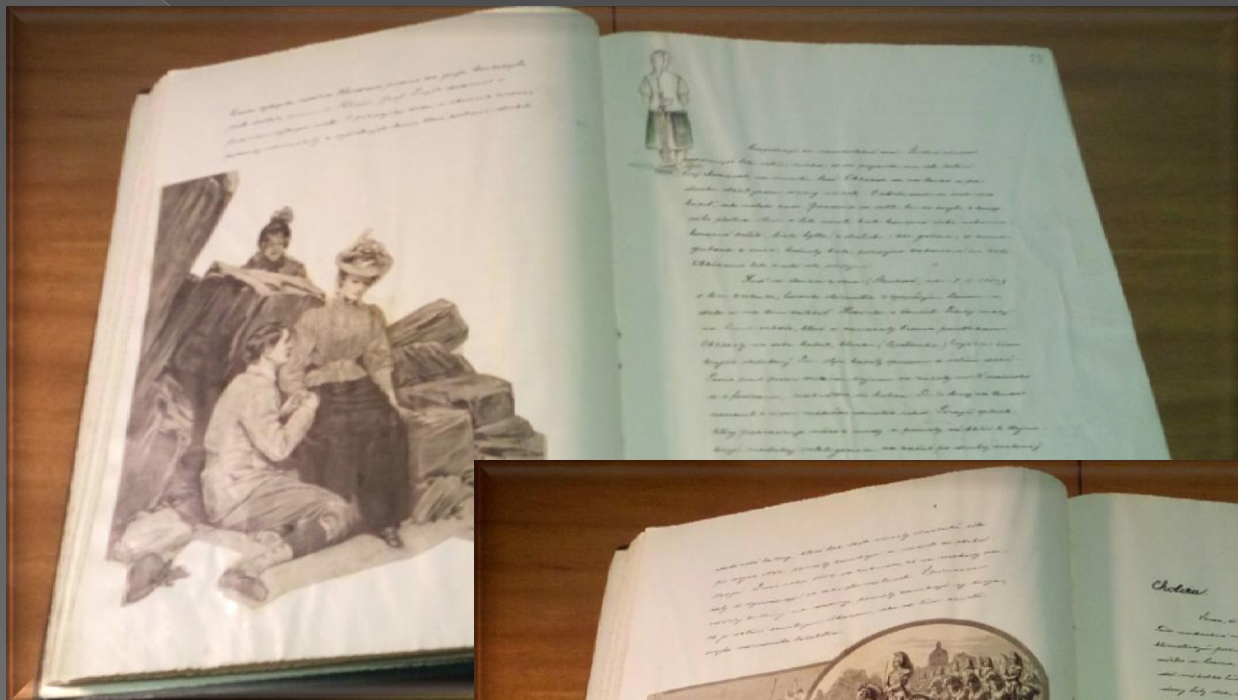
≈ v obci sa ťažil travertín,
z ktorého sa stavali sochy,
umiestnené v tamojšom
sochárskom sympóziu

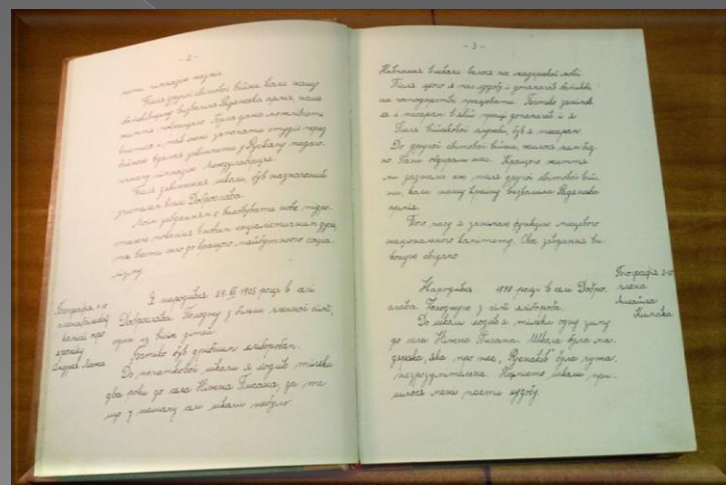
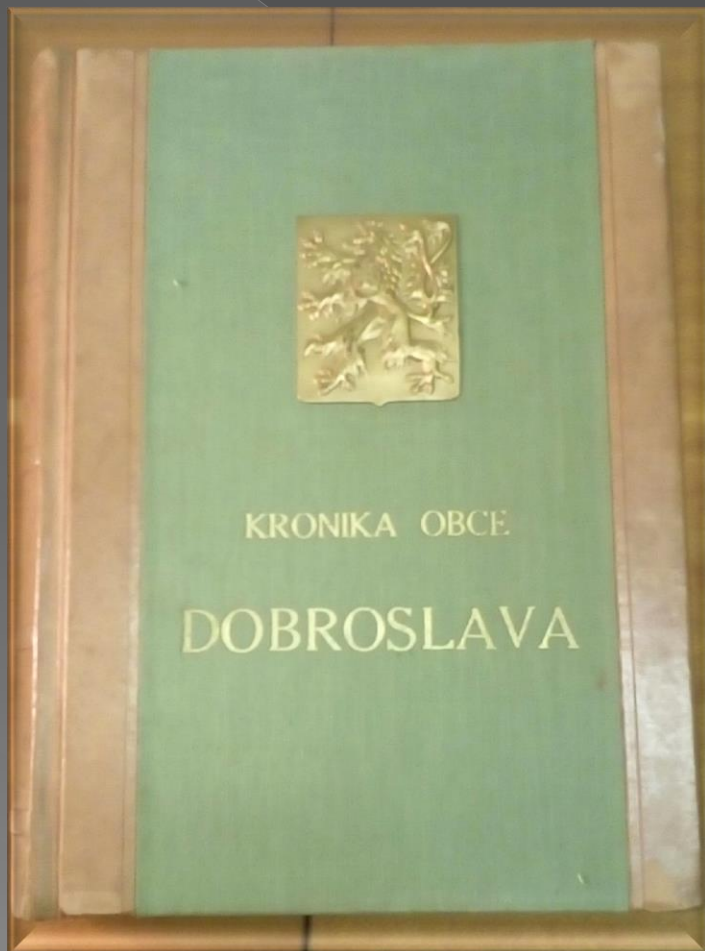
Práca v miestnom kamenolome, kde sa ťaží onamý spišský travertín.

Kronika obce Valkov

pracovisko Archív Svidník

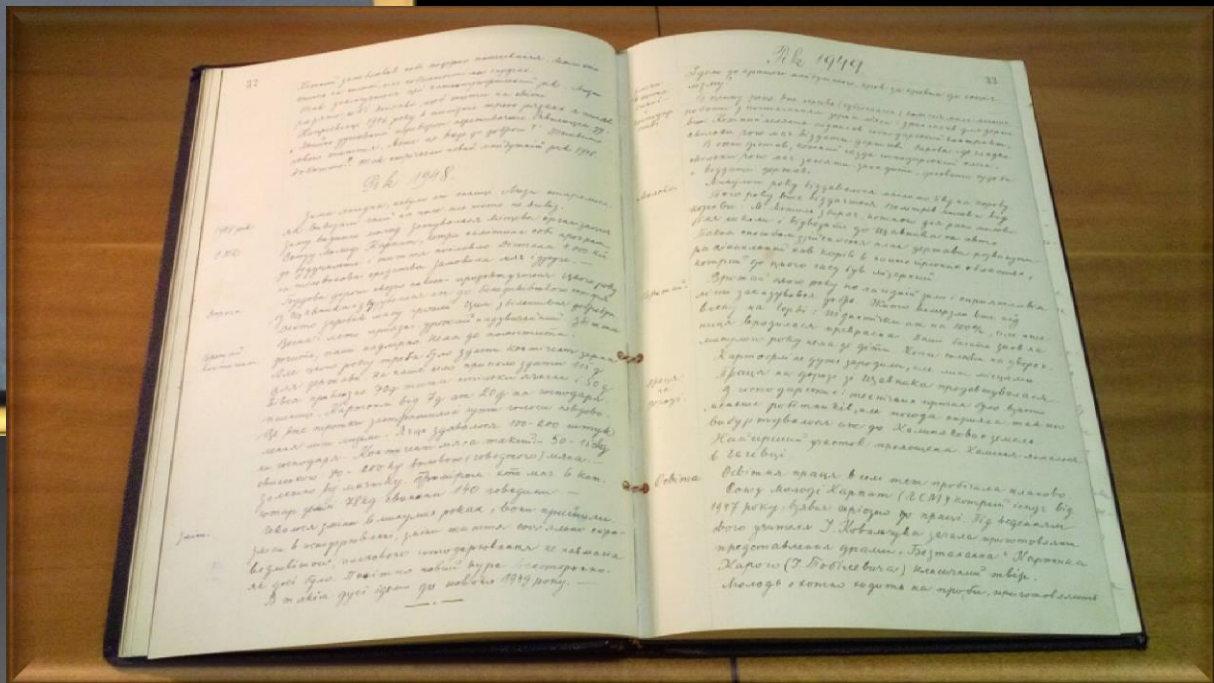
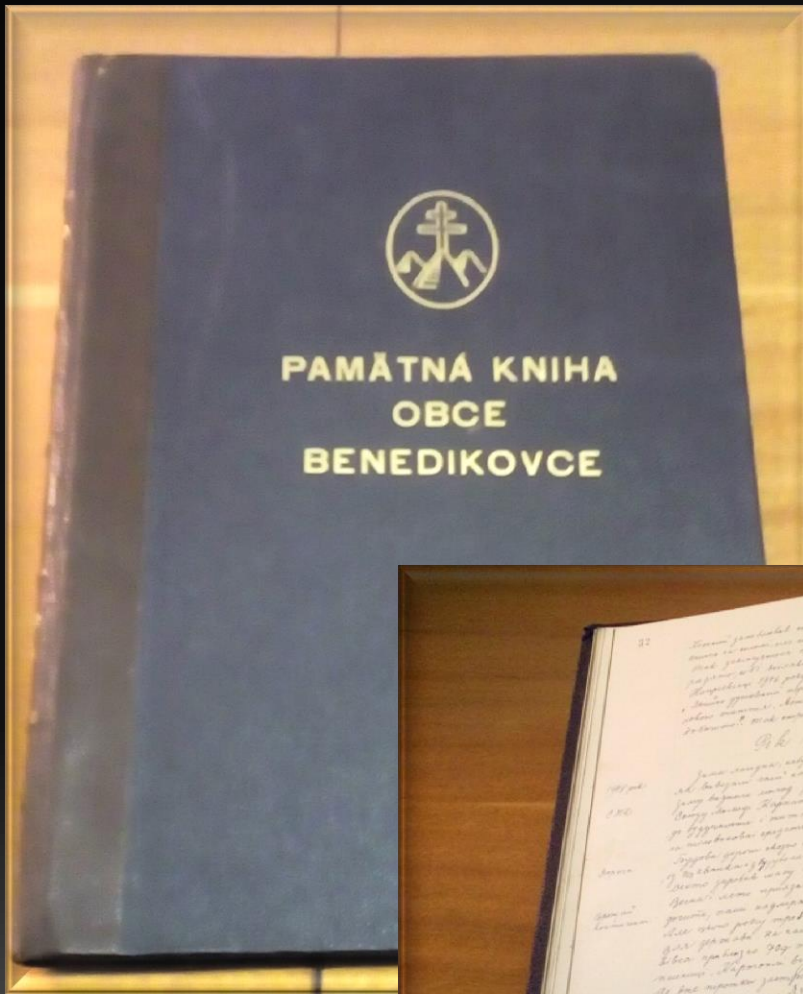

Kronika obce Dobroslava

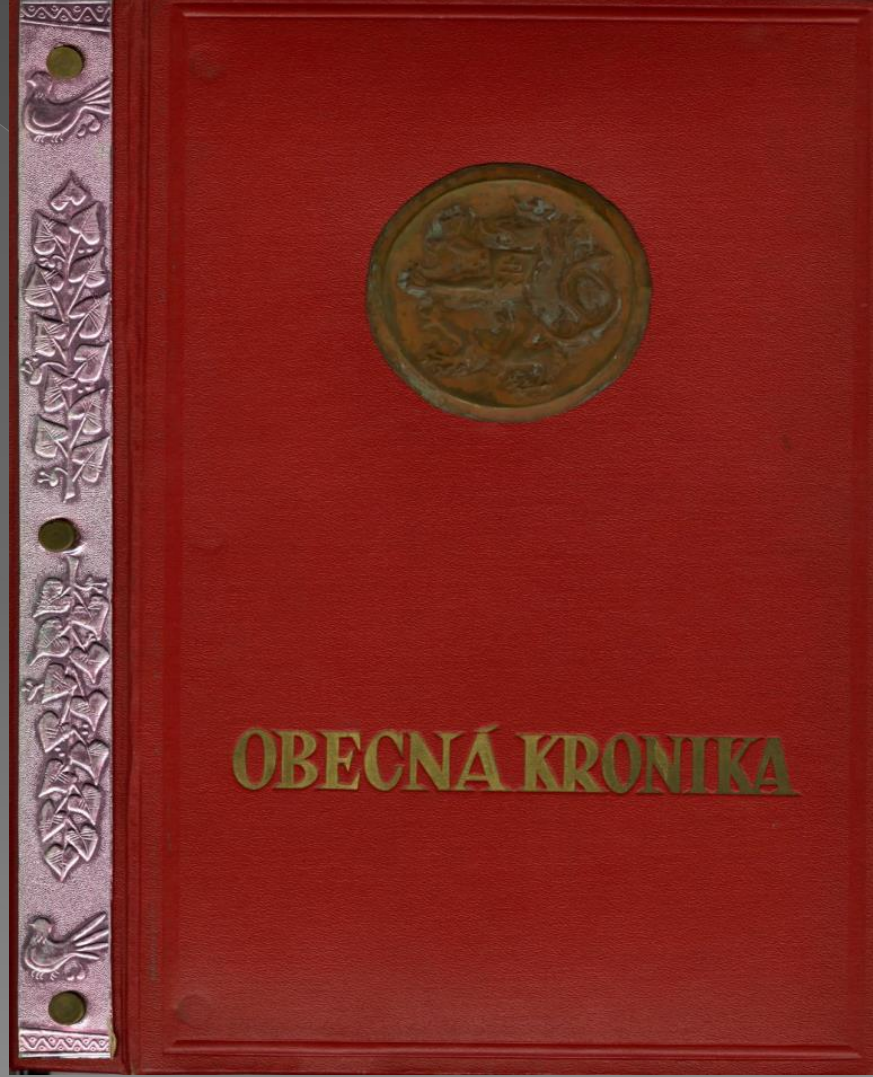

Pamätná kniha obce Beňadikovce

pracovisko Archív Svidník

Kronika obce Benkovce z rokov 1952 - 1953

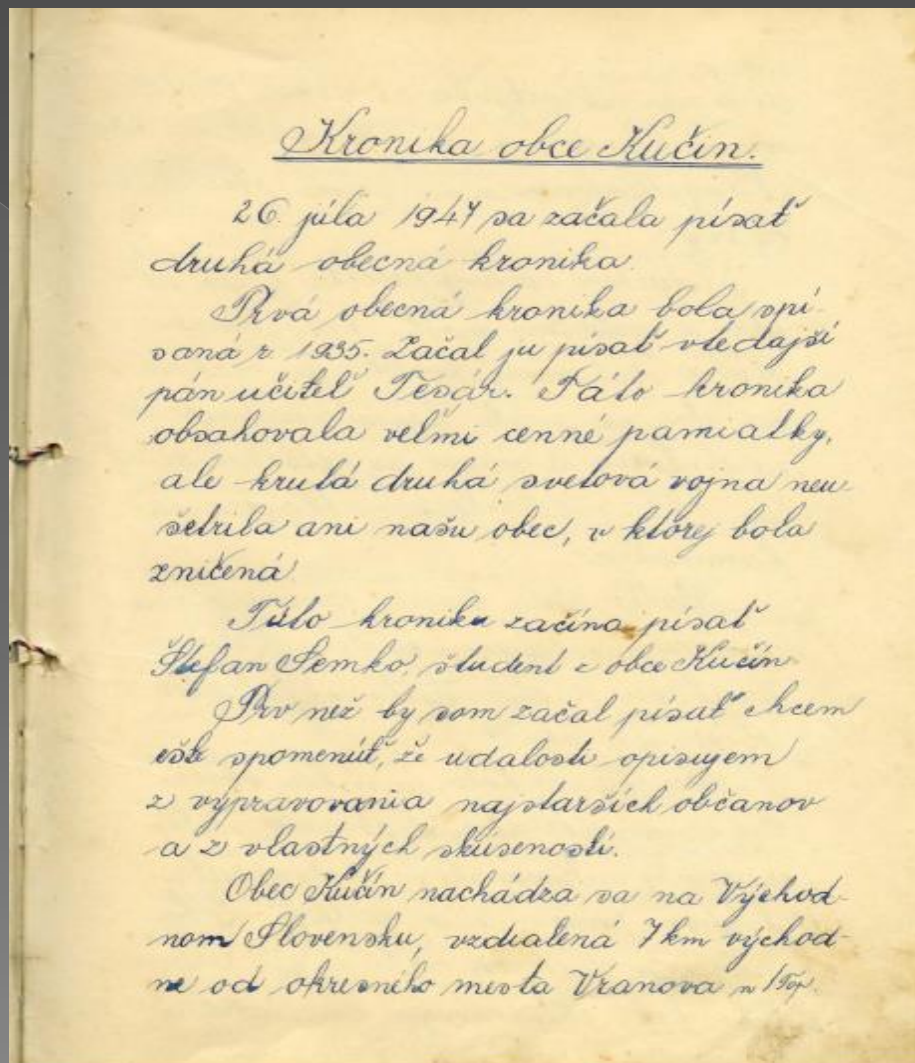

Pamätná kniha obce Sedliská

*Nie násilím, ale smierne,
nie mečom, ale pluhom a dlátom,
nie krvou, ale prácou,
nie smrťou, ale životom k životu
- to je odkaz všetkých predkov našich.*

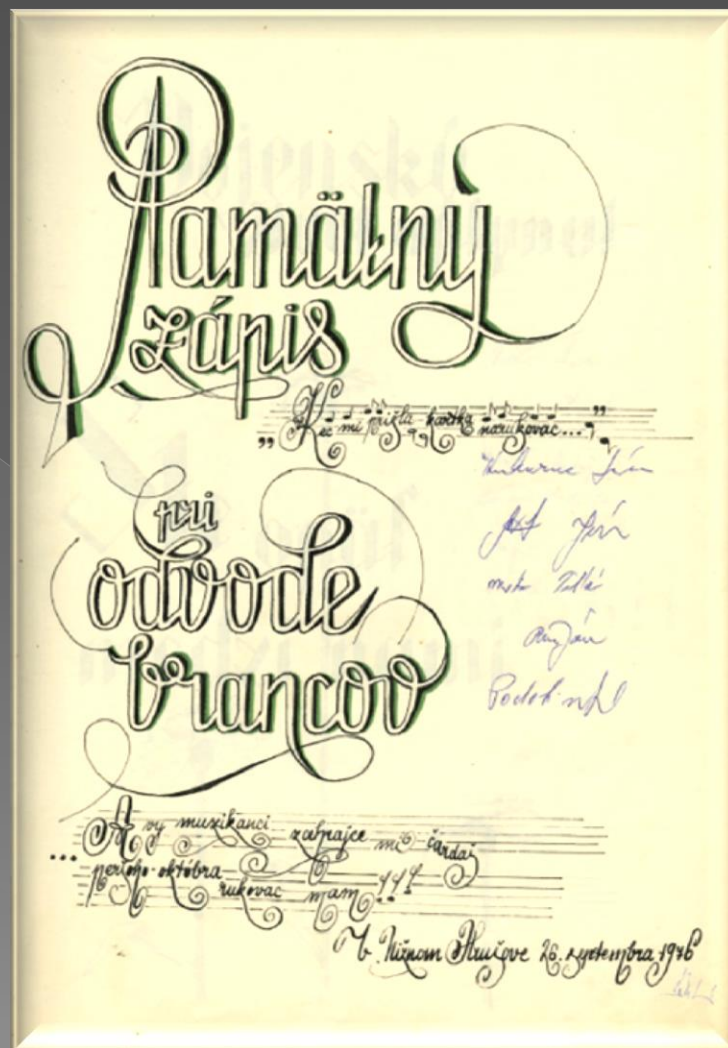
- ústredné motto knihy

Pamätná kniha obce Kučín

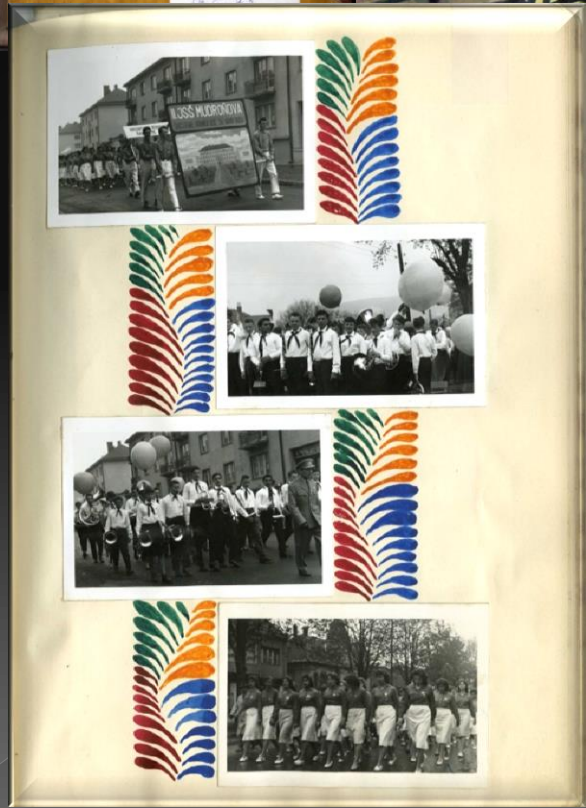
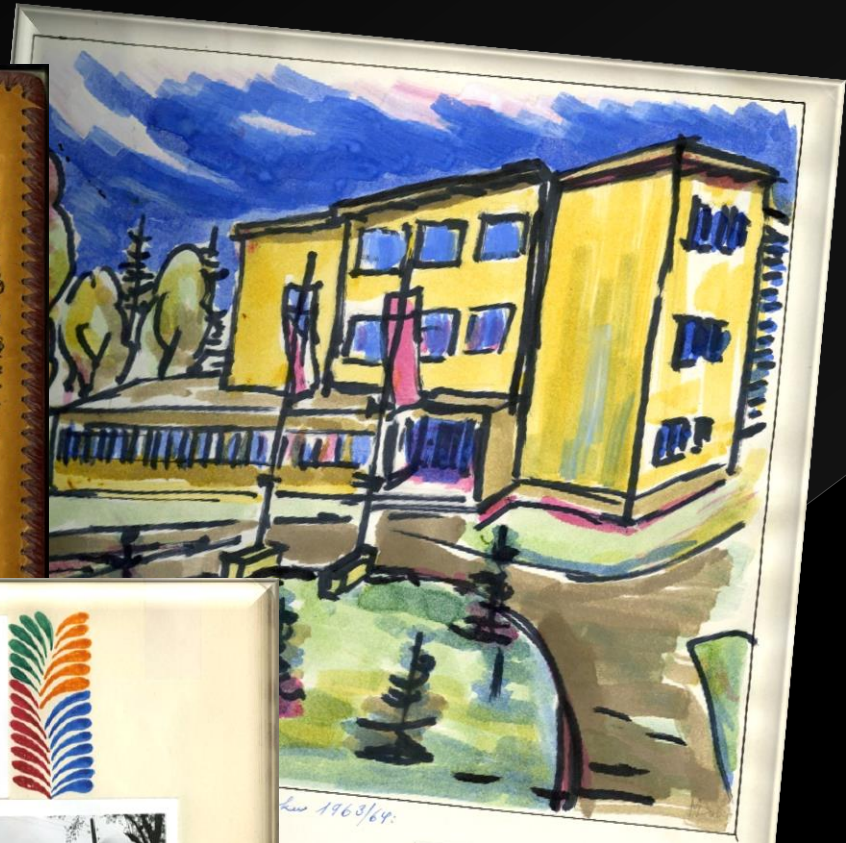

Informácia o vzniku kroniky

Pamätná kniha obce Nižný Hrušov (1974 - 1979)

Školské kroniky

dec 1963/64:

3a	33	19	16	Trošny nást.
4a	29	17	12	Szavelloni
4b	29	11	12	Ručkov
4c	22	17	11	Robatova
5a	40	17	23	Vasilova
5b	40	23	17	Spyskova

Školské kroniky a pamätné knihy bývajú plné farieb a fotografií. Zaznamenávajú rôzne sviatky, udalosti, športové podujatia, aktivity, fotografie žiakov, učiteľov, návštevníkov školy. Osobitnou kapitolou sú kroniky pionierskych organizácií.

Šk.r. 1930/31.

PRVÁ TRIEDA NOVOZALOŽENEJ ŠT.ŠKOLY.

PODPISY ŽIAKOV.

František Balaz	1	Eduard Königsmach	17
Milán Bartunek	2	František Kútna x	18
Karol Bejstak	3	Egya Lang	19
Ján Bikaš	4		
Ladislav Bohňa	5	Milán Maušček	20
Ladislav Taban	6	Milán Mlynček	21
J. Julius. Uško	7	Michal Falcko x	22
Anton Brahomisický	8	Michal Lepinák	23
Jozef Fabian	9	Miloslav Jella	24
Karol Hlqv.	10	Lubomil Thočdopole	25
Ján Haník x	11	Jozef Lelcý	26
Pavol Hekelky	12	Jaroslav Štepan	27
Jozef Kováčik	13	Jozef Štiner	28
Vladimír Hrouda	14	Franojech Vlona	29
Alexander Kohut x	15	Stanislav Gyplék	30
	16	Ludovít Fikolky	31

I. tr. v šk. r. 1931-32.

Uč. sbor v šk. r. 1931-32.

E. Bezlerová, L. Wintner, M. Rehušová, p. A. Jáha, L. Hohaň,
J. Balaznyová, L. Lútočka, R. Jánzdová.

Štedri darcovia našej školy.
Odbočka Sv. črl. rotmajstrov s gen. R. Meakom.

Ďiaci 5. ročníka vo Vysokých Tatrách
a pri pamätníku padlým partizánom
(jún 1976)

Ďiaci 6. ročníka navštívili Podolíšove, Kraov a Slovenský raj

Ďiaci 8. ročníka boli na ekurii v Bratislave

Ďiaci 9. ročníka boli na tematickej ekurii v hlavnom
meste - Prahe.

25. výročie otvorenia
našej školy sa uskutočnilo 31.1.1989
píkoní boli koshia - s. Bardura, s. Jancová,
s. Dechová, s. Turcovská, s. Ričková, predseda
ZKPS Kuxely. Hlavný píkonar k koshia,
učiteľka a píkonar rde riaditeľka školy
v. Thičová. Hlavnosť bola sprevčená pěkrym
kultúrnyx programom, ktorý pripravili s. učiteľky
a vychovávateľky.

Divadielko Eniki-beniki

1985
Jednoduchá rozprávka

Labula
1986

Čo je to Labula,
čo je to Labula,
dozviete sa to
až na konco...

Naše divadelné pokusy

Kučko máme veľkých detí, ale divadelný ani jeden. Zaumienili sme si, že keď budú rájijim zo strany detí, pokúsime sa založiť malý divadelný sbor.

Kámer nám vyšiel. Spolu s klubom Caluscom, priateľom veľkých nárech detí, sme sa utvorili, čo utvorili obrotali a klubovní na nábrekku. Člár nám nechýbali. Boli hravosti a radosti, ktorá prevládala a našej skupinky, a pomorali aj sbor - Eniki - beniky a prví divadielko, s ktorým sme sa predstavili boli Jednoduchá rozprávka. Tedy boli doplnení plnými pesničkami. Hneď prvý rok sme sa zapojili do okresnej divadelnej prehliadky a Žarišských Michalánoch. Bolo to v roku 1985.

Aj v budúcom roku sme v divadelný práci pokračovali. Načnčili sme muzikál Labula. Deti rady chodili na dubnutia. V sbove bola vždy dobrá nálada. Okrem textu, pesniček veľmi radi sme si chodovali veľkí divadelní rekvizity, takže naša činnosť bola vždy pečať, zaujímavá a klasne veľa. Aj v Labule sme boli na divadelnej prehliadke. Vyšepovali sme v PEROH, v Solinac, v Pekarovoch a v Vranove. Z členov sbovu ažon mladí: J. Fursová, V. Kačičková, J. Obešková, D. Gyžová, J. Hajduková, R. Gmáčil, R. Matonškej, P. Kavira, G. Chomá, J. Dožičková, D. Kusovská, D. Štebnová, H. Zanda, M. Lidová, J. Hlavková, M. Mudrová, Z. Oľajčová.

Kronika školy v Becherove

На фотозображенні учні Франка Рибана, Андрій Ніно, Віра Шмигир, Іван Савченко, Марія Ворун, Іван Ворон, Марія Гурій, Іосиф Дунько, Марія Рибанко, Іосиф Мельничук і Тамара Шаврина. Вони постійно виступали в своїх маленькому на різних обласних культурних програмах.

Вів 12-го червня, 1949 р. Були проведені вибори до НК, СНР та НК учасників. Вибори у місті селі Бокеріві проішли успішно, що задоволює і мої очікування, що до 8-го відсотку всім учасникам мамоного села. На наступні вибори учні ПШ і ВШШ улаштували комітетівський похід селом, а після цього була в селі велика культурна програма. Вона була проведена після виборів селом дів. школи Б. Каміньовської. Культурну програму виконали учні ПШ і ВШШ, у яку були включені впродовженні, пісні, танці, тощо.

Учні Комітетівського селом та селом дів. школи Б. Каміньовської в армієвському саду після останньої фрунзівської днів 1949.

Školská kronika HRABOVEC

pracoviško Archív Bardejov

Koloman
1906

Palmaray
1919.7

Počas voj svetovej vojny nebolo činný, ponúkol konal
napísaných poru mŕt. Po prava to aby žil na jho t. ľud.
žil v Križanov Czeji, kde dočas učiteľ (1913)
v škole býval bol uč. Koloman Palmaray vo vojne celý
čas v č. na vyučovanie do Hornohrad, kde toho času
učil učiteľka novom vyučova, maďarska.
Vri 1918 roku voj aj v Križanov vyučovala akási mladá
učiteľka - maďarska, ktorá nebola s ňou učiteľka
križanov a rozpuštila sa, proto v škole nie učila.
V škole akási: Ľud' Andrej Foltys-ková - bol upamí-
naný k väčšej poriadosti, hactam aj potrestaný - chcel
na učiteľku mať, roni potom p. poriadku poriadku
langyrom bol krásne slaby.

1918.

Oslobodenie Slovenska.

„Hoj, rem oroch!“

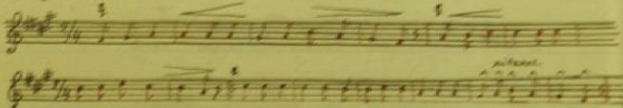
Hoj, rem oroch, slovenská rem,
patičke sa stránom,
bújše práca utyrané,
rde nad Križanovom!

...
Otvorená sme boli otvorená,
niaraj nebudeme!

Matkou našou Blahoslavená,
Otvorená Lúna naj veľký,
spas naš ľudia po Slovensa,
jak pod Tatier bratstvo,
sme kro jedna, jedna národ,
lyrie sít v nás otvorená:
Otvorená sme boli otvorená,
niaraj nebudeme!

(Martin Kárus.)

Význam, príroda

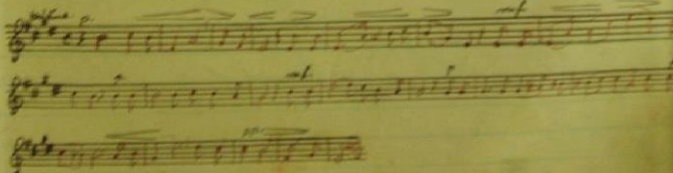

Nad Tatrou sa blýska!
brony dnuhú bije!
rastame sa bratia!
neci sa any rde tca,
Slováci orijú.

To Slovensko naše oroch
Lada oroch
ale blaby bronne
skvaruju ho k tomu,
aly sa prekralo

Ve Slovensko oroch,
puta si oroch,
hej, rodina milá!
hodina oroch,
rijú matka Slava.

Lyte jete pastú
na Križanovskej strane!
Kto jak Slovák citi,
nech sa jable slaby
a medri nás stane.

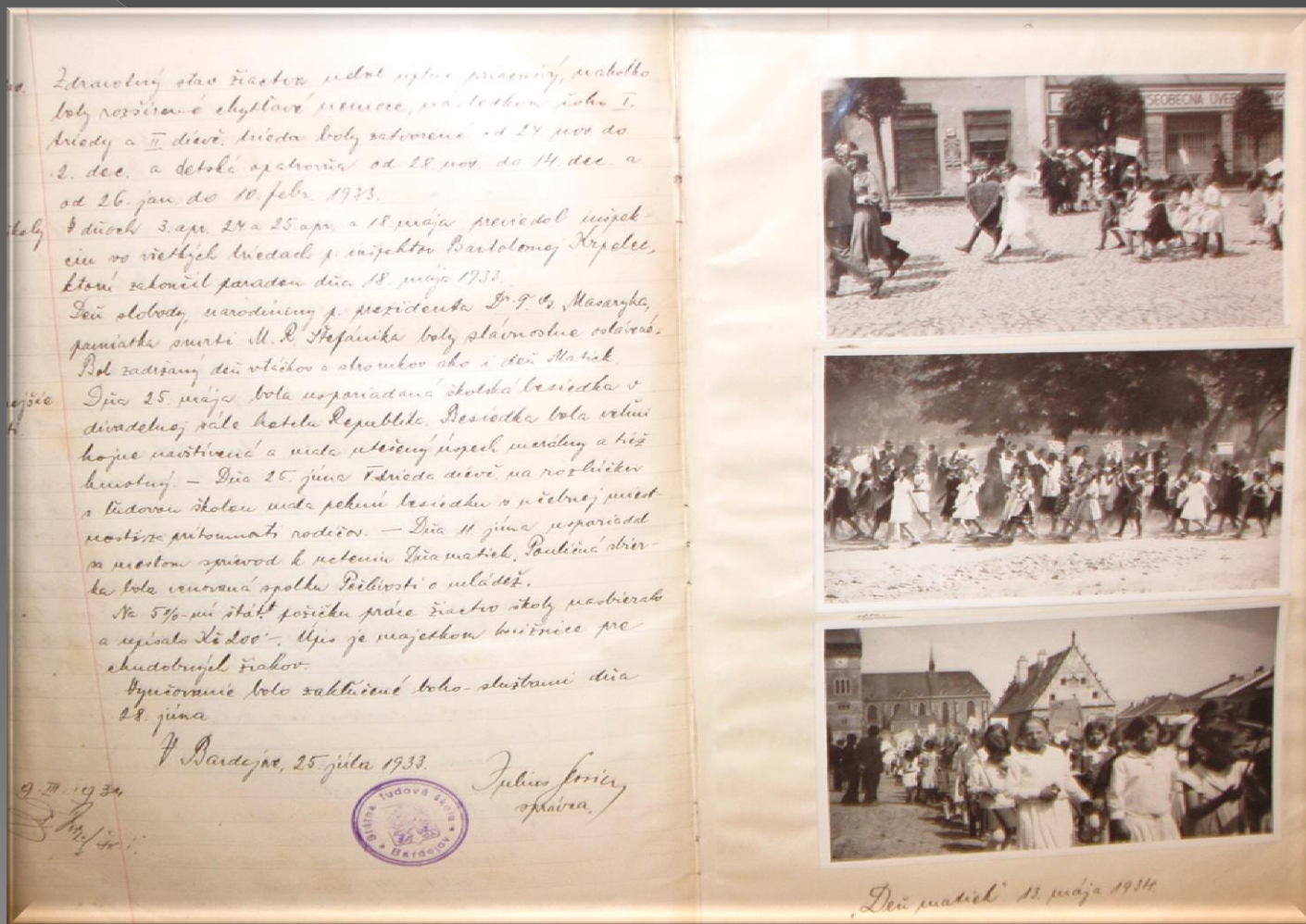
Školská kronika HRABOVEC

pracovnísko Archív Bardejov

Kronika Národnej školy v Bardejove

pracovisko Archív Bardejov

Kronika Stredného odborného učilišťa poľnohospodárskeho v Bardejove

Priestory školy boli niekoľkokrát menené (SES, kasárne, IV. ZŠ)
 Od šk. roku 1975/76 sa SOUP nachádza v priestoroch bývalej V. ZŠ na Nábřežnej ulici.

Odborný výcvik sa prevádza vo vlastných dielnach a na zmluvných JRD - Bardejov, Dubinné a STS Bardejov.

V šk. roku 1984/85 sa priestory HOP v Giraltovciach zrušili.
 V tomto školskom roku prvýkrát maturovali žiaci na **strednej škole pre pracujúcich**.

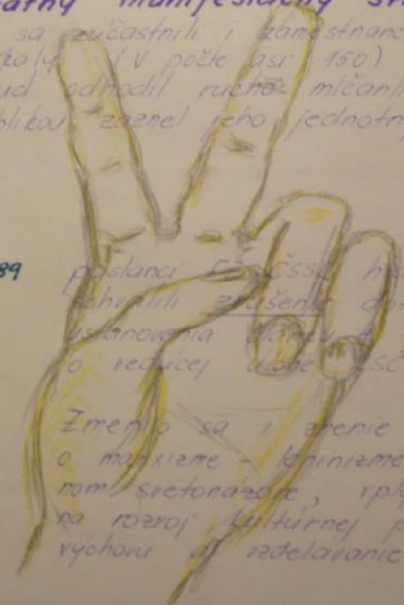

Na podporu požiadaviek študentov a výzvu OF a VPN sa dňa **27. 11. 1989** v čase od 12⁰⁰ - 14⁰⁰ hod. uskutočnil **celoštátny manifestačný štrajk**, ktorého sa zúčastnili i zamestnanci a žiaci našej školy (v počte asi 150).
 Ľud odhodil rúcho mlčanlivej masy a republiku zaznel jeho jednotný hlas.

29. 11. 1989

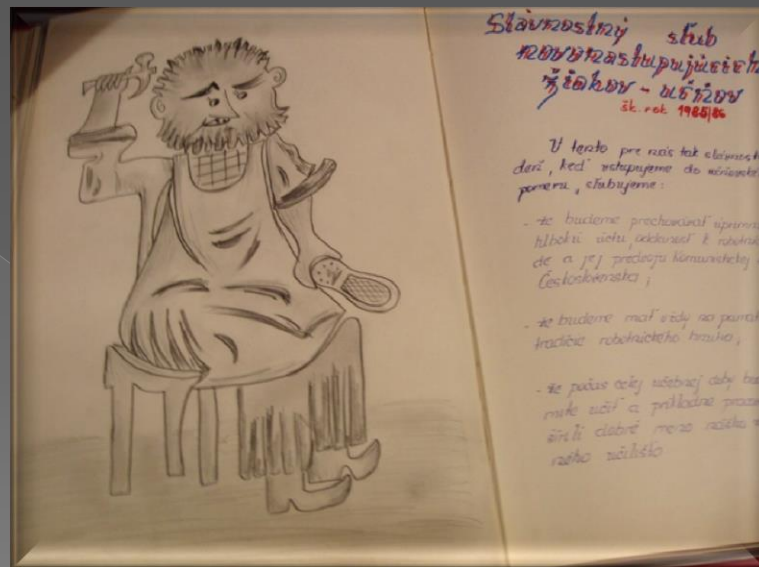
poslanci F. ČSSR hlasovaním schválili zrušenie doterajšieho ustanovenia článku 4. Ústavy ČSSR o redickej úlohe ČSC

Zmenilo sa i znenie čl. 165 o marxizme - leninizme ako jedinom svetoznačnom, vplyvujúcom na rozvoj kultúrnej politiky, výchovy a vzdelávania

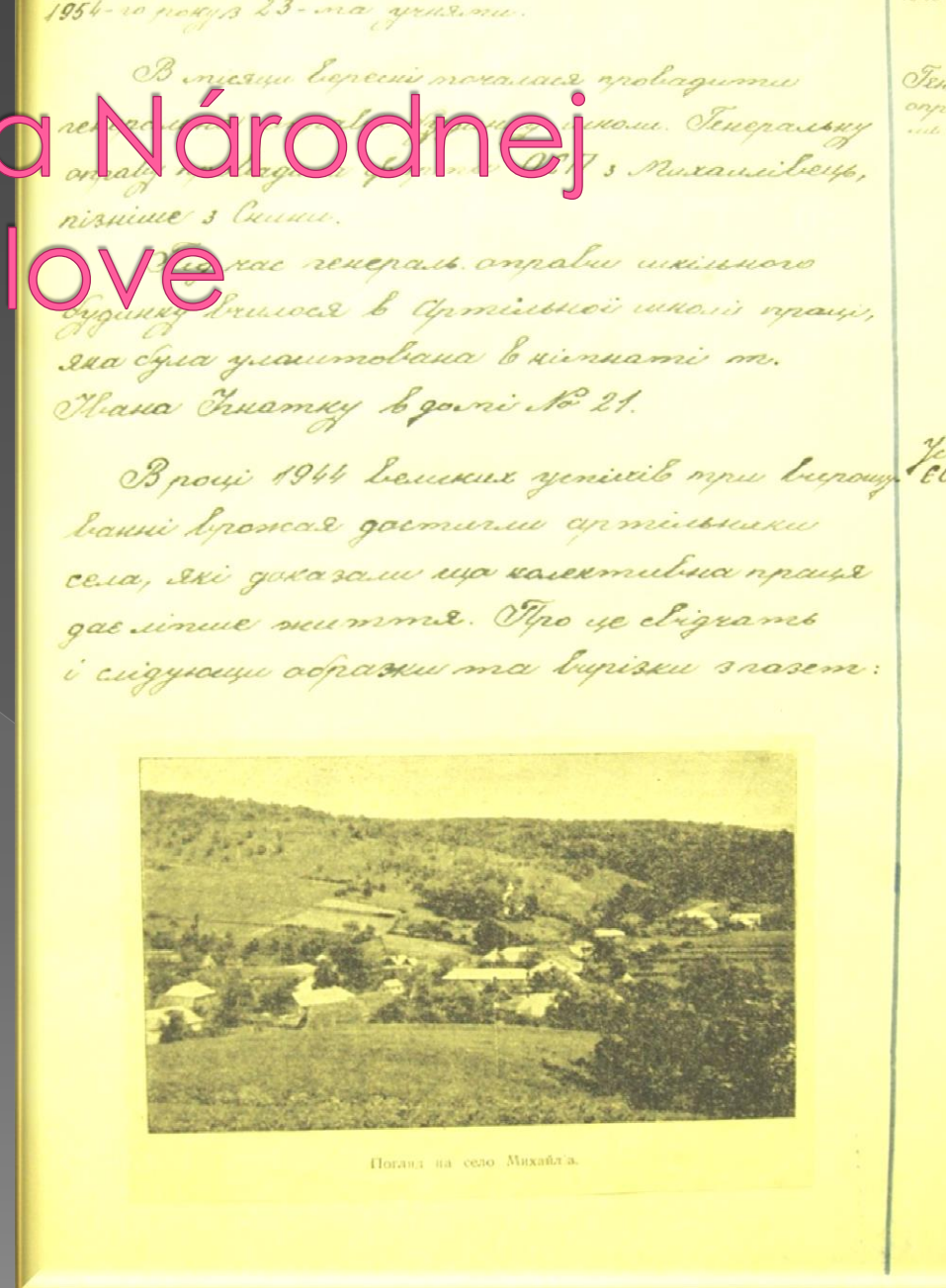
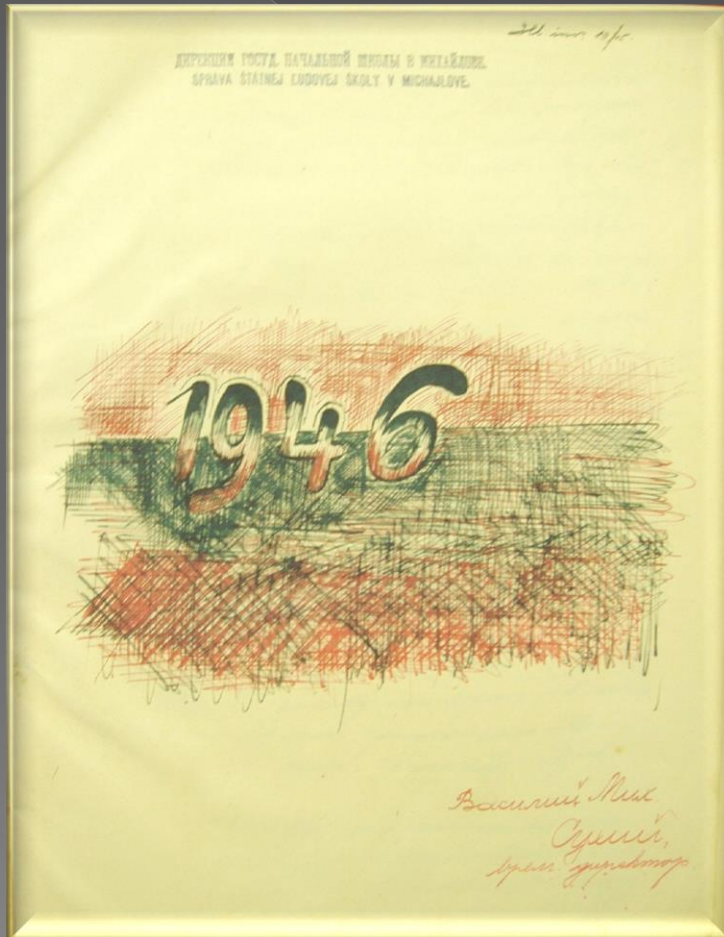

Kronika Stredného odborného učilišťa obuvnícke v Bardejove

pracovisko Archív Bardejov

Školská kronika Národnej školy v Michajlove

Kronika je písaná azbukou v ruskom jazyku (1947 Štátna ruská ľudová škola), od školského roka 1949/1950 je písaná v ukrajinskom jazyku

KRONIKA ŠTÁTNEJ ĽUDOVEJ ŠKOLY CHLAPČENSKEJ V LEVOČI

Uvítanie P. prezidenta T.G. Masaryka 5. IX. 1930 pred Radnicou.

Záverečné vojenské cvičenie za prítomnosti P. prezidenta 5. IX. 1930
pri Spišskom Podhradí.

Úvodná strana kroniky Rímskokatolíckej dievčenskej meštianskej školy v Spišskej Sobote

Kronika školy v Kamienke (1947 – 1951)

- V Kamienke sa písalo cyrilikou a jej obyvatelia hovorili po rusínsky

Kronika školy v Lackovej (1922 – 1978)

Najväčším a najmilším podarčením bolo náš ja-
hón, ktorý nám dalo na krátke časové obdobie
toto 4. sept. a štedrý večer dostal telegram, že štát
je v Lackovej robia učiacu a výučbovú školu. Hneď
sadal na vlak cestoval veľmi noco, aby sám nás
obstaral rúrou sadotou svojho príchodu.

Zápis pri príležitosti
otvorenia novostavby
Národnej školy
v Lackovej

Kronika školy v Plavnici (1923 – 1949)

Divadelný predstavenie.

Na programe boli sborové spevy, recitácie, sborové recitácie a výstupy. Preslov k deťom aj občianskym mal kol. Wilson Germ. Obecenskom bola slávnosť prijatá s veľkým uznávaním.

Dňa 18. apríla 1935 usporiadali učiteľský zbor spolu s dobrovoľným hasičským sborom divadelné predstavenie "Tá naša Murča". Predstavenie bolo pečlivo cvičené, a niekoľko ošetrovateľov boli známami už z predchádzajúcej hry, neprekvapila ani hojná návšteva. Hrecom dostalo sa uznania nielen z rad domáceho občianstva, ale aj od čelných hostov z nášho okresného mesta a škôlia.

Chripkova epidémia.

Skáňalkom mesiaca mája onemocneli opäť asi 1/3 našich štákov na chripku. Obvodový lekár hlásil onemocnenie štáctva okresnému úradu, ktorý nariadil vým. č. 3890/35 zo dňa 13. V. 1935 zatvorenie školy na dobu od 13. V. do 23. V.

Kurz spevu.

Dňa 22. mája usporiadanej bol v budove št. mestianskej školy v St. Ľubovni operným spevákom a prof. hudby J. Masoquistom z Ľubovni pracovný deň spevu, ktorého sa zúčastnili všetci členovia učiteľ. sboru.

Učiteľský zbor usporiadal 30. mája 1935 výstavku "Pečlivosť o kojencov." Material pozíčaný bol Okresnou pečlivosťou o mládež v St. Ľubovni.

Okresná školská výstava.

Pred ukončením šk. roku 1934/35 usporiadanej bola v budove mestianskej školy okresná výstava školských prác. Výstavový material umiestnený bol v Ľubovni a Ľubovni školy a v jej

chodbách. Kvalita výstavy ukázala, že bola robená s veľkou a najvyššou pečlivosťou. Expozícia našej školy, ako ukazuje pripojený obrázok, nebola z najposlednejších, ba práve opačne ťavodila s expozíciami najlepšie usporiadanými v primát.

Expozícia našej školy.

Tiež aj iné školy nedali sa zahambit, ako vidieť na ďalších obrázkoch.

2) Expozícia v k. bud. mest. školy v Ambrusoch.

Kronika školy v Stráňanoch (1928 – 1967)

pracovisko Archív Stará Ľubovňa

- 8 -

Ровночасно дайте продовжити свою роботу, а своє сім'я і місце мисль квалітетно погуби єдиним нашим парком.

≈ v obci sa využíval rusínsky jazyk a cyrilika

Король мѣстной молодежи погубеженецъ Ивана Ив. Мандриллы.

≈ odev študentov z roku 1928/1929

- 11 -

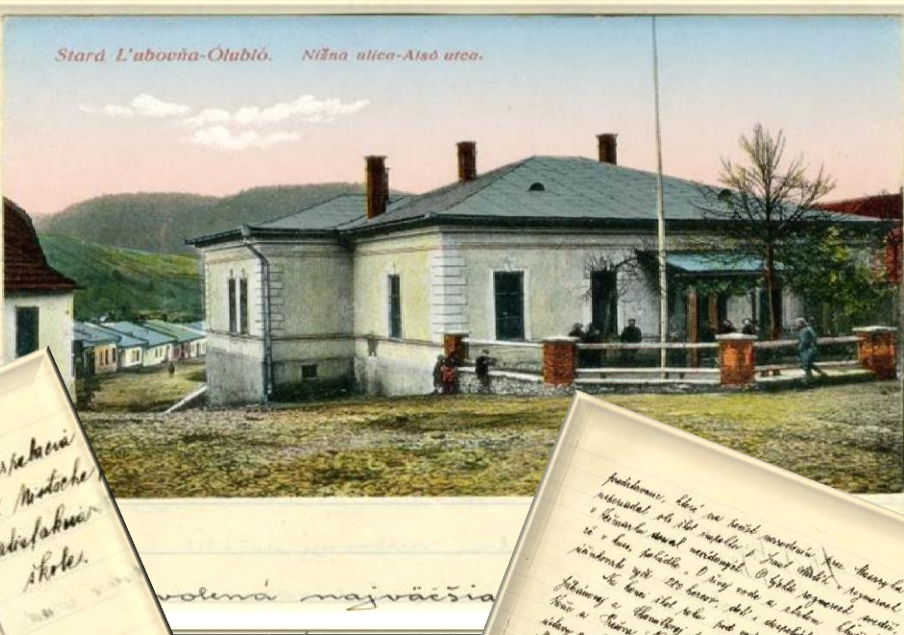
Старая деревянная школа, построенная в 1819 году за Ивана Кудышка старосты села. В 1919 году она была преобразована в новую школу (жители села), а старая за некоторое время куплена купчихой имени А. В. Бутыловой. В 1931 купчихой куплена из земель (общины) и так поступила в продажу. 1938 году она была разрушена. Илья Владимирович Мандрилла учр. учитель.

Школа и церковь села Пол'варк

≈ obrázky zachytávajúce budovu školy i kostola v minulosti

Kronika Štátnej meštianskej školy v Starej Ľubovni (1925 – 1950)

pracovisko Archív Stará Ľubovňa

Interpretácia

Článok z roku 1931 o potrebaní nemeckých detí za používanie materinského jazyka v škole

Ako sa labrikuje „prenasledovanie“ cudzojazyčných deťí na slovenských školách

Co sa to stalo v Starej Ľubovni?

24. Praher 23. februára. Madaricko-nacianisti a splichu-nemecchi poslanci sa čelo s A. Nitschem, vedúci na ministra školstva interpelláciou o potrebaní nemeckých deťí na slovenských školách v Starej Ľubovni. Interpellácia znie: „Práve žiadajú, aby sa v škole v Starej Ľubovni bavili sa spolu s nemeckými deťmi materinským jazykom. V interpellácii sa vyslovuje, že materinský jazyk je základom vzdelania a že materinský jazyk je základom národnosti. Materinský jazyk je základom národnosti a materinský jazyk je základom národnosti. Materinský jazyk je základom národnosti a materinský jazyk je základom národnosti.“

Interpretácia pre potrebu satisfakcie školy.

Interpretácia

Článok z roku 1931 o výlete lietadlom v Prešove

5. 8. 1931
Prešov
Pavel Machaj
1931
Jozef
Pavol

≈ výlet lietadlom v Prešove

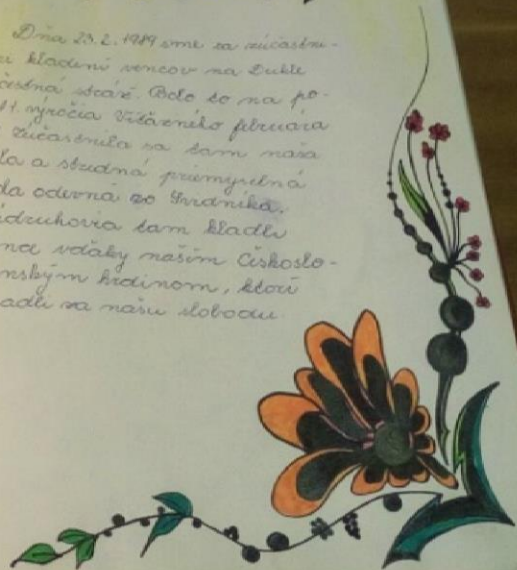
Kronika Základnej školy v Nižnom Mirošove

KRONIKA
1968-1990

Bakla.

Dňa 23. 2. 1989 sme sa zúčastni-
li pri kladení kameňov na zulte
ako čestná stáž. Bolo to na po-
česť 41. výročia Vládného februára
1948 zúčastnili sa tam naši
škola a studni, priemyselná
škola odovná so Svidníka,
Sudrukovia tam kladli
venci volajú našim Českoslo-
venským hrdinom, ktorí
padli za našu slobodu

Z pionierskych kroník

ÚSTREDNÉ HESLO :

PIONIERSKOU AKTIVITOU
PLNÍME ZÁVERY
IV. ZJAZDU SZM

7. novembra 1986 sme oslávili 69. výročie
VDSR. Na počesť 69. výročia sa v škole uskutočnila
slávnosť. Na začiatku mali prítomní rodičia a učiteľ.
Boli sa nám predstavení práca, istota a prínos
a program letných a podzimných programov.
Program sa veľmi pekne začal. Keď boli
slávnosti nám učiteľka učiteľka Prázdňová
hrávala pieseň, ktorú si dala napísať podľa
našej školy.

Slávnosť sme ukončili internou piesňou.

Z pionierskych kroník

ZIMNÉ SLÁVNOSTI

14. decembra 1985

Veľ tradičnou formou sa tieto nať má-
mebi v Poprade, aby nám dala Mária
slávnostne rozsvietil svornček! Mária
Oz rozsvietil svornček! sa nám dala
Mária prihovril a poprial nám ve-
lú úspechov v novom roku.

PARTIZÁNSKY SAMOPAL

Naši žiaci si overili svoje schopnosti v hrách
a to v branný súboji „Partizánsky samopal“,
ktorý sa uskutočnil 8.10.87. Zúčastnili sa ho
žiaci 5. až 8. ročníka. Žiaci boli rozdelení do dvoch
skupín na mladších a starších žiakov. Každý
pion. oddiel postupovali 4. dňom. Bolo niekoľko
stávkových žiakov na 1. ryzkušali si šikovnosť v športe,
vo vrdľuchovky 2. hod gramatom 3. kopograficki anachy
4. či vedia rôzne rany ošetriť, zdravotná príprava.

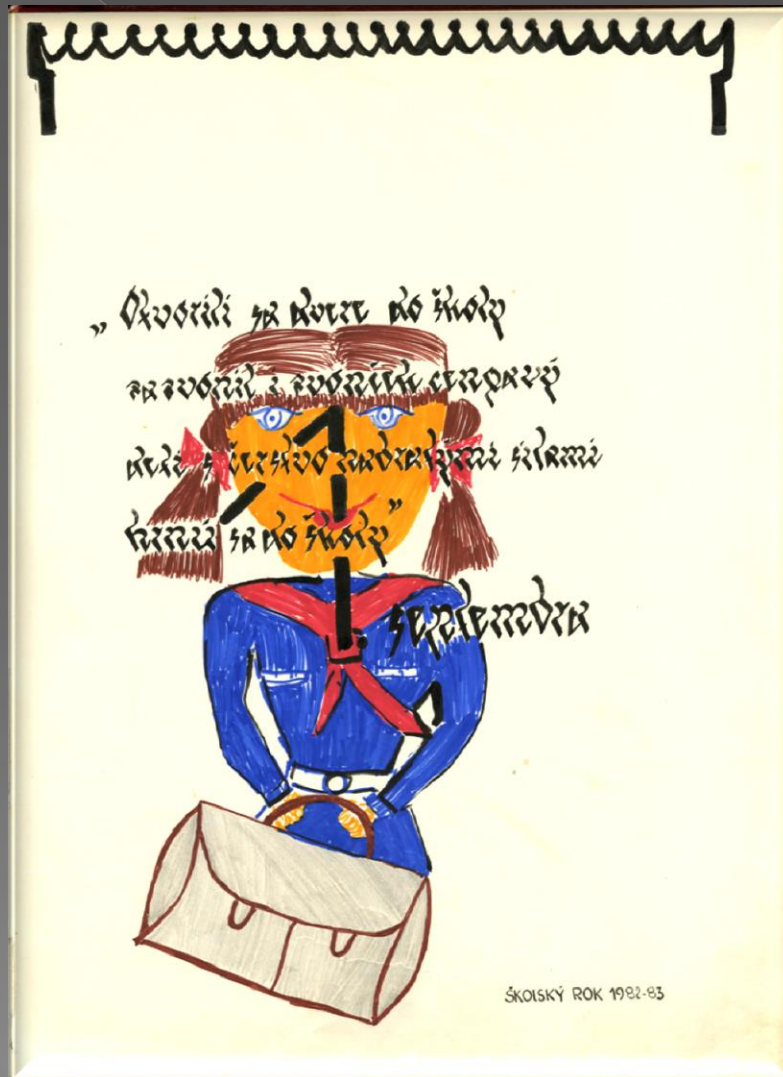
Najlepší umiestnenie
sa darilo týmto študentom:

ST. žiaci - I. miesto VII. D.
II. miesto VII. B.
III. miesto VIII. C.

ML. žiaci - I. miesto V. A.
II. miesto V. B.
III. miesto VI. C.

Z pionierskych kroník

Pionierska kronika ZŠ
vo Vyšnom Žipove
- začiatok školského
roka 1982 - 1983

ZALOŽENIE PIONIERSKEJ SKUPINY MLADOSŤ

1949 v Bratislave, kedy vznikla Pionierska organizácia
kati stali nové pionierske oddiely a skupiny
území republiky. Medzi prvú pioniersku skupinu kraj patri
vznikli (Veľký Jariš 1. X. 1949, Gabinor), patri
skupina Mladosť.

Vznikla 15. septembra 1949
my školy v Prešove. Kedy najskôr
šli do radov prvých pionierov,
školky. Tie dostali až na prvú
konali o predvečer prvého mája
sa im často ušiel posmich
sa s chuťou pustili do súťaží
školy. Štedrý o dom 120-člennú
súdržku Gajdoša, neskôr Mladosť
Pionierska skupina Mladosť, ktorú
Klanec, M. Gajdošová a riaditeľom

40 rokov
Pionierskej
organizácie
1949 - 1989

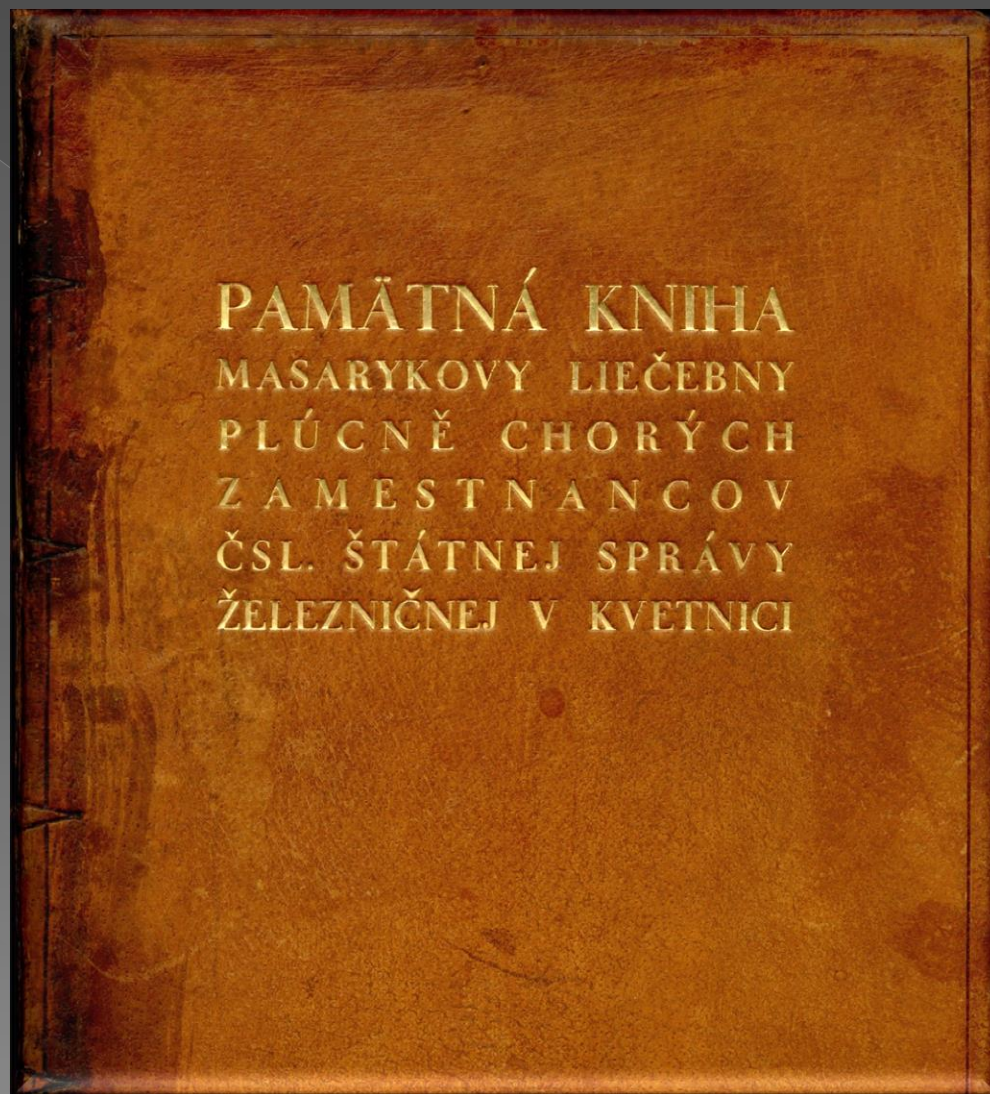
Podnikové kroniky

Pamätná kniha Okresného podniku komunálnych služieb vo Vranove nad Topľou (1981)

Pamätná kniha Masarykovej liečebne v Kvetnici

Spíšský archív v Levoči

PAMÄTNÁ KNIHA
MASARYKOVY LIEČEBNY
PLÚCNĚ CHORÝCH
ZAMĚSTNANCOV
ČSL. ŠTÁTNEJ SPRÁVY
ŽELEZNIČNEJ V KVETNICI

Pamätná kniha Masarykovej liečebne v Kvetnici

Spišský archív v Levoči

MUDr. ŠUBERT EDUARD

ZAKLADATEĽ KVETNICE

*Pamätná kniha
Masarykovej liečebny
pľúcne chorých zamestnancov
išt. štätnej správy železničnej
v
Kvetnici.*

Zakladateľ liečebne v Kvetnici

Pamätná kniha Masarykovkej liečebne v Kvetnici

Spíšský archív v Levoči

**LEKÁRI — Z INDONÉZIE , NIGÉRIE , SUDANU ,
TURECKA , AFGANISTANU A POĽSKA .**

Účastníci kurzu o epidemiológii a kontrole
tuberkulózy navštívili náš ústav 29. XII. 1961.

Vymenili si názory a skúsenosti
s našimi lekármi. Páčilo sa im u nás a preto prišli
i o 2 dni neskôršie na našu silvestrovskú zábavu.
Svojím neúúteným a srdečným chovaním si získali
srdcia všetkých prítomných.

Prvé hodiny r. 1962 prežívali zamestnanci
i hostia veľmi príjemné chvíle.

Zahraniční
lekári na kurze
epidemiológie
a TBC
v Kvetnici
v roku 1961

Spolkové kroniky

Kronika TJ SOKOL v Poprade - Veľkej

